

Jó Pajtás

2017. X. 12.

71. évf., 27. szám

**Az oromhegyesi
Arany János iskola
kiválóságai**

**7. SZÜCS IMRE SZAVALÓVERSENY
Megkezdődött a visszaszámlálás**

**A NYELVEK EURÓPAI NAPJÁNAK
ÜNNEPE ÓBECSÉN
Nyelvi és kulturális kavalkád**

**DÉDAPÁINK JÁTÉKAI
Búgattyú és zúgattyú**

**ÉLETMÓD
Miért szeretjük a szénsavas italokat?**

Találkozunk november 4-én Udvarnokon!

Két héttel ezelőtt meghirdettük 7. Szücs Imre Gyermekvers- és Prózamondó Versenyünket, melyet ismét Udvarnokon (Banatski dvor) tartunk meg, méghozzá november első szombatján, 4-én. Törhetitek tehát máris a fejteket, mit választanátok a vajdasági magyar irodalomból, hisz ez a verseny jó alkalom arra, hogy vidékünk szülőiteinek alkotásai se kerüljenek feledésbe. Reméljük, hogy ismét szép számban jelentkeztek Vajdaság minden területéről, és a vajdasági magyar irodalom egyfajta ünnepeit üljük majd azon a bizonyos hétvégén.

Íme, még egyszer röviden az elvárásaink:

* A megmérettetésre A VAJDASÁGI MAGYAR KÖLTÉSZET és PRÓZA EGÉSZÉBŐL lehet művet választani. A próza ezúttal először jelenik meg a pályázatban, méghozzá közki-vánatra. A népmese kivételével minden olyan prózai mű számításba jöhet, melynek ismert a szerzője és vajdasági.

* Egy-egy mű előadása ne haladja meg az 5 percet!

* Akár tavaly, ezúttal is egy-egy korosztályban iskolánként **legtöbb egy tanuló** indulhat.

Eső áztatta tavalyi rendezvényünket, mégis felkerestük szaválóversenyünk névadójának, egykori munkatársunknak, Szücs Imrének az udvarnoki szülőházát. Most új lakók lakják

A tanintézmények mellett művelődési egyesületek is benevezhetik a tanulókat.

* Autóbusz indítására sajnos nincs lehetőségünk, és útiköltséget sem áll módunkban megtéríteni, de jó hír, hogy versenyünkön bevezési díj nincs.

* A versenyen természetesen részt vehet minden vajdasági általános iskolás tanuló. Négy kategóriát hirdetünk:

1. korcsoport: 1–2. osztályosok
2. korcsoport: 3–4. osztályosok
3. korcsoport: 5–6. osztályosok
4. korcsoport: 7–8. osztályosok.

* A győztesek ezúttal is könyvjutalomban részesülnek.

* A felkészülés, reméljük, folyamatban van. Legkésőbb **október 20-áig** kell dönteni arról, kik képviselhetik iskolájukat az udvarnoki döntőn. A továbbjutók adatait (név, kor, osztály, iskola, település, felkészítő pedagógus, telefon, valamint a kiválasztott mű szerzője és címe) **október 30-áig** kell eljuttatni szerkesztőségünkbe.

Kérjük a tanárokat, hogy idén is vállalják fel a versenyt!

Mindennemű kérdéssel hozzánk fordulhatnak a 021/457-100-as telefonszámon, vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail címen.

A rendezvény támogatói az udvarnoki szervezőkön és a begaszentgyörgyi önkormányzaton kívül a Magyar Szó kft. és az újvidéki Forum Könyvkiadó. A sor várhatólag bővílni fog.

Újabb rajzpályázat!

Október 10-én lezárult versilusztráló pályázatunk, melynek eredményét jövő heti számunkban tesszük közzé. A sok leleményes, vicces, hangulatos rajz közül egy csokorra való megjelentetünk jövő heti számunk belső poszterén.

Ugyanakkor újabb pályázati körre hívjuk fel figyelmeteket. Ezúttal arra vagyunk kíváncsiak, mi a kedvenc játékok. Lehet az foci, valamilyen videojáték, vagy egy ugrálókötél, társasjáték. Bármilyen, ami kedves nektek. Rajzoljátok le, és küldjétek be címünkre (e-mailben: jopajtas.szerk@magyarszo.rs, vagy postai címünkre: Vojvode Mišića 1., 21 000 Novi Sad, de bárhogy is, tüntessétek fel: JÁTÉK-RAJZPÁLYÁZAT) legkésőbb november 10-éig. A sikeresebb munkák megjelenhetnek lapunkban, a legsikerültebb rajz alkotóját pedig egy 4 GB-os memóriakártyával jutalmazzuk. A memóriakártya szerkesztőségünk egykori kistudósítójának, az Ausztráliában élő Farkas Józsefnek az ajándéka.

Most figyelj!

December 16-án Tiszaszentmiklóson/Ostojicevón a helybeli iskolában rendezzük meg a sorrendben 42. Jó Pajtás Sakkturnánkat. A főbíró tisztségét **Brindza István** nemzetközi bíró tölti be. Várunk benneteket! A versenykiírást jövő heti számunkban tesszük közzé.

XI. Sulisztár

November 4-én rendezik meg Budiszaván/Tiszakálmánfalván a XI. Sulisztárt. Jelentkezni október 27-éig lehet. A részletekről jövő heti számunkban számolunk be, addig azonban mindennemű kérdéssel Rajzli Lászlónál (069-191-088-3) és Pongó Lajosnál (021/719-042) lehet érdeklődni.

CÍMOLDALI KÉPÜNKHÖZ

Négyen Oromhegyesről

Eheti lapszámunk címloldaláról az oromhegyesi Arany János iskola kiválóságai (balról jobbra): **Bata Lara, Sarnyai Kitti, Rekecki Dávid és Erdélyi Szonya** mosolyognak vissza ránk. A tavalyi tanév végén, júniusban látogattuk meg iskolájukat, amikor a Mézeskalács nyeregyét adtuk át, és kíváncsiak voltunk arra is, hogy mennyien olvassák az iskolában a Jó Pajtást. A szolgálatkész magyartanárra címloldalon is látható kortársaitokat jelölte ki, mint ügyes, tehetséges, valamiben kitűnő diákokat, akik mellesleg a jó olvasmányokat sem vetik meg. Az iskola előcsarnokában barátkoztunk, ismerkedtünk, minek során kiderült, hogy az akkor ötödikes-hatodikos tanulók valóban élnek a környezetük adta lehetőségekkel. Lara országos versenyekre jár modern táncban, és szorgalmasan edz a magyarkanisai Boleró tánc csoportban hetente kétszer. Kitti szívesen táborozik, kézműveskedik. Dávid a matematikát kedveli, tavaly a körzeti versenyen 2. lett, és eljutott a Kenguru versenyre is, ebben a tanévben szeretne még jobban teljesíteni. Ezenkívül cselgáncsozik 5 éve, rajta kívül sulijából Fehér István eredményes ebben a sportban. Az oromhegyesi fiúknak a focizásra van még lehetősége, a lányoknál a kézilabda népszerű, a néptánc szintúgy. Szonya inkább arról mesélt, hogy melyek a kedvenc tantárgyai, a magyar szakkör ide tartozik, de főleg az a jó iskolájában, hogy a tanárokkal el lehet beszélgetni.

Nem sokkal látogatásunk után, júniusban sajnos megroggyant a karbantartottnak tűnő iskolaépület, melynek felújításán – tudunkkal – azóta is dolgoznak. Kívánjuk, hogy az oromhegyesiek minél előbb újra biztonságos iskolaépületbe járhassanak!

N-a

Gyerekeknek lenni jó

Megszülettem, nagyon vártak dédelgettek, pelenkáltak. Még nem beszéltem, csak ordítottam, a szüleim mégis velem foglalkoztak.

Megtanultam járni-kelni, egy-két szavat nyögdecselni. Óvodába jó volt járni, pajtásokkal játszogatni.

Napestig gondtalanul játszani, a puha pázsiton hempereggni. Anyám keze védő-óvó, mert gyerekeknek lenni jó!

Számtan, mértan, fizika, nehéz tantárgy a biológia. Hatodik osztályos lettem, nincs idő a semmittevésre.

Elérkezett a gyerekhét, nem adnak most sok leckét. Minden tanár mosolygó, mert gyerekeknek lenni jó!

Jankovity Maja, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A NYELVEK EURÓPAI NAPJÁNAK ÜNNEPE ÓBECSÉN

Nyelvi és kulturális kavalkád a díszteremben

Az Európa Tanács szeptember 26-át a nyelvek európai napjává nyilvánította. Az Európai Unió tagországaiiban először 2001 őszén rendezték meg, akkor közel ötven ország vett részt. Ennek sikerén felbuzdulva azóta minden évben megemlékeznek a csaknem 200 különböző európai nyelvről. Az Európa-szerte megrendezett programok célja, hogy felhívják a figyelmet a nyelvtanulás fontosságára, a nemzetek közötti kapcsolatok és együttműködés fejlesztésére és a kulturális különbségek megőrzésére.

Az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskolában ötödik alkalommal került sor ennek a napnak a megünneplésére. Minden évben érdekes aktivitásokkal készülnek erre a dátumra, azzal a céllal, hogy felhívják a figyelmet a nyelvismeret és a kultúrák ismertetésének fontosságára, valamint, hogy motiválja a tanulókat, hogy minél több nyelvet tanuljanak, és ápolják a hagyományokat.

Az angol standon kiállították az irodalmi alkotások fordítását is

A négy standon megismerkedtek a szerb, a magyar, az angol és a német nép kultúrájával, hagyományával, szokásaival. A bemutatót az adott népre jellemző ételekkel, italokkal, tárgyakkal tették élethűbbé.

Az iskola dísztermében állították föl a standokat. Amikor beléptem a terembe, a Für Elise zongoradarab szöveget **Koncz Antónió** előadásában. Osztályával, az 5. c-vel a német nyelvtanulást mutatták be: Svájcot, Németországot, Ausztriát. Osztályfőnökük, **Nacsa Erika** mellett a némettanár, **Márton Ilona** is a segítségükre volt. Sütöttek az anyukák, a nagymamák finom sütitet, mézeskalácsot, krémet, vagy öt kuglófot, de volt ott sült kolbász, sült krumpli, káposzta, paradicsom, meg a sokféle sör... A faliújságon értékes tudnivalókat olvashattunk a német nép irodalmáról, kultúrájáról.

Ötletes volt az angol stand is, melyet **Čuk Daniella** angoltanár-nő az angol szakcsoportosaival készítette. A jellegzetes ételek mellett az egyik asztalon kiállították az angol irodalom nagyjainak műveit. Találó volt a felhő, az eső és az esernyő is. Külön asztalnál a tanár-nő angol teával kínálta a vendégeit. A sport, a foci sem maradt ki. Nagyon jó, hogy a nyolcadikosoknak **Suncica Banjanin** tanár-nő

Igazi csemegefalatok kerültek a szerb standra

A magyar standon előkelő helyet kaptak a lángos, a palacsinta, a régiségek

Az alsósoknak is tetszettek a standok

Gazdag volt a német nyelvtanulást bemutatása

– aki egy személyben a rendezvény főszervezője – az osztaja, ugyanis így jobban megtanulnak majd szerbül, s így sokkal többet megtudhattunk a szerb kultúráról, ételekről is. A standon kiállították a szerb ételeket: a málnát, szilvát, szilvalekvárt, a paprikából készült ételeket, az ajvart, a finomabbnál finomabb kolbászt, szalonát, töpörtyűt...

A magyar standon mindjárt feltűnt a kalocsai mintával hímzett terítő,

meg a lángos, a különféle sós pogácsák, a beigli, a palacsinta... volt ott is minden, ami szemnek, száznak ingere. Meg a régiségek: a szakajtó, a patkó, a régi tüzes vasaló és más. A faliújságon népünk történelmét, irodalmát mutatták be.

Jó volt a hangulat! Még a tévések is kivonultak. Utána pedig el lehetett fogasztani a sok finomságot.

Koncz Erzsébet

Közös út, közös jövő!

Mobilis volt az Európai Mobilitási Hét

Igaz, szeptember derekán rendezték meg az Európai Mobilitás Hete keretében meghirdetett kreatív pályázat díjátadóját, a résztvevőkben azonban még elevenen élnek a friss élmények.

Az idei Európai Mobilitási Hét Közös út, közös jövő! címmel jelentette meg kreatív pályázati felhívását Budapesten. Több minisztérium csatlakozott Európa legnagyobb, közlekedéssel összefüggő környezetvédelmi kampányához, és e témakörökben rajzokat, fotókat és csoportos kreatív alkotásokat vártak. A pályázat témája:

Rajzold le Edgarnak, hogyan jársz iskolába: rollerrel, gördeszkával, esetleg busszal stb. Miket szoktál közben látni az úton, vannak-e arrafelé szép fák, kertek, szoktál-e beszélgetni az osztálytársakkal az úton, vagy elmerülsz egy könyvben, a mobiltelefonodban, a zenehallgatásban, esetleg ekkor szoktad elfogyasztani a reggelidet? Ismersz olyat, akit autóval visznek iskolába? És akit biciklivel? Te örülnél annak, ha apu vagy anyu biciklivel vinne iskolába? Szerinted hogyan lehetne élvezetesebbé tenni az utazást?

Az idei téma a „Tiszta, közösségi és intelligens mobilitás”, mely a közösségi mobilitási megoldásokat népszerűsíti, kiemelve a tisztább közlekedési módok előnyeit.

Különbéféle korcsoportokban és kategóriában várták a munkákat, többek között a határon túlról is. Vajdaságból is sokan jelentkeztek, a díjazottak között szabadkaiak is vannak:

Pásztor Teodor a Jovan Mikić iskolából kerékpárt nyert (pedagógus: Agárdi Hajnalika),

Engi Andrea a Đuro Salaj iskolából rollert nyert (pedagógus: Szalma Elvira),

Papp Albert az Október 10. iskolából e-book-ot nyert (pedagógus: Malagurszki Éva),

Fristek Benyámin a Đuro Salaj iskolából rollert nyert (pedagógus: Soós Hedvig),

Szakáll Hargita és Kávai Renáta a J. J. Zmaj iskolából rollert nyertek (pedagógus: Grubanov Martinek Emília),

Faddi Lilla az Október 10. iskolából rollert nyert (pedagógus: Malagurszki Éva),

Stefan Uzelac az EmArt Műhelyből e-book-ot nyert (pedagógus: Grubanov Martinek Emília).

Ezenkívül 50 000 forint értékű vásárlási utalványt kapott az EmArt Képzőművészeti Műhely (Grubanov Martinek Emília tanítónő) kreatív eszközök vásárlására.

A díjazottak és pedagógusaik elutazását a budapesti díjkiosztóra a szabadkai önkormányzat támogatta.

Mesét mondtunk

A népmese napján, szeptember 30-án játékos vetélkedőt rendeztek a Szabadkai Városi Könyvtárban öt iskola diákjainak részvételével. Iskolánkat Kávai Renáta, Kujundzsity Tifani, Kuti Lili és Szakáll Hargita, a 4.c osztály tanulói képviselték. A szerencsén, nem a tudáson múlott, hogy a csapat a 2. helyen végzett (mivel egyforma pontszámmal fejezték be a másik csapattal a versenyt, a dobókocka dobásainak összpontszáma döntött).

A szabadkai J. J. Zmaj iskola 4. c osztályának kistudósítói

Házi olvasmányok és interaktív táblák az iskoláknak

A gyermekhét és a könyvhónap alkalmából a Magyar Nemzeti Tanács 77 általános iskolába juttatott el könyvcsomagot, 11 iskolának pedig interaktív táblát is adományozott. Ezúttal a muzsljai, a bácskossuthfalvi, a zentai, a péterréve, az adai, a csantavéri, valamint a magyarkanizsai és temerini általános iskolákban ünnepélyes keretek között adták át az értékes ajándékokat.

A könyvcsomagokat és az interaktív táblákat a magyar kormány adomá-

nyozta. Olyan általános iskolákba kerültek a táblák, melyekben nagyszámú magyar ajkú gyermek tanul.

A gyerekek idejük nagy részét a számítógépek mellett töltik. A tanároknak nem könnyű lépést tartani velük, illetve ébren tartani a figyelmüket az órákon. Ebben nagy segítséget nyújthat az interaktív tábla. Az iskolák örömmel fogadták a könyvajándékot is, mert házi olvasmányokat tartalmaz, a házi olvasmányokból pedig soincs elég.

SZEPTEMBER 30. – A NÉPMESE NAPJA

Egyszer volt, hol nem volt... Óbecsén

Lehet, hogy már kis korotokban megszerettették veletek a népmeséket. Van, akit annyira magával ragad a mesék világa, hogy szívesen elő is adja azokat, sőt versenyre is kel népmesemondásban. Jó alkalom volt erre szeptember 30-a, Benedek Elek meseíró és mesegyűjtő születésnapja, mely egyúttal a népmese napja is. Óbecsén szeptember végén rendre mesemondó versenyt szerveznek, idén szeptember 29-ére esett a mesemondók vetélkedője, melyet a Népkönyvtár dísztermében tartottak meg. A helybelieken kívül bácsföldvári és péterrévei diákok léptek fel.

Az egybegyűlteket **Tallós Boglárka**, a könyvtár igazgatója és **Fenyvesi Szilvia** könyvtáros üdvözölte.

A későbbiek folyamán csodás meséket hallhattunk: A királykisasszony cipője, Szusza, A félig nyúzott bakkecske, A róka és a farkas lakodalma, A só, A pulykák és a patkányméreg, A bölcs pásztorfiú, Tücsök, Kacor király, A szürke ló, A bolond falu, A kőleves, Hetet egy csapásra, A kis gömböc, Három kívánság... Míg a zsűri értékelt, elbeszélgettem a péterrévei **Varga Nikolettával**, aki A pletykás asszonyokat mondta el igen meggyőzően.

A második és harmadik osztályosok legjobbjai

– Amikor tavaly Zentán voltam a népmesemondó versenyen – vallja Nikoletta –, egy versenyző ezt a mesét mondta, s nekem nagyon megtetszett. Megkerestem az interneten, megtanultam, s Péterrévén, a válogató versenyen én bizonyultam a legjobbnak. Sokat gyakoroltunk a magyartanár-nővel, **Fercsik Boglárkával**, meg otthon is. Szeretem a meséket, lehet, hogy azért, mert kiskoromban a szüleim és a mamám is sokat olvastak nekem. Hogy jövőre ismét mondok-e mesét? Természetesen.

Közben a háromtagú zsűri, **Fercsik Kiss Piroska** magyar szakos tanár-nő, könyvtáros, **Kulcsár Sarolta** tanítónő és **Ricz Róbert**, a Petőfi Sándor MKK elnöke eredményt hirdetett:

Az első kategóriában, azaz a másodikosok és harmadikosok csoportjában a vándorszerleget **Szirbik Zalán** vitte el iskolájába, a Sever Đurkić iskolába. Második lett az óbecsei Petőfi iskola tanulója, **Kisutcai Ivett**, harmadik a péterrévei **Kovács Jázmin**, különdíjat kapott az ugyancsak péterrévei **Király Anett**.

A második kategóriában, vagyis a negyedikesek és ötödikesek csoportjában a Petőfi iskolának az ötödikes **Koncz Antónió** vitte el a vándorszer-

A győztesek a negyedik és ötödik osztályosok kategóriájából

leget, második lett **Tallós Kinga**, szintén a Petőfi Sándor iskola ötödikese, harmadik pedig a bácsföldvári **Múzsiai Ágnes**, a Svetozar Marković iskola tanulója. Különdíjat érdemelt ki a péterrévei **Baksa Báborka**.

A harmadik kategóriában, a hatodikosok és hetedikesek korcsoportjában a péterrévei Varga Nikoletta vitte el a vándorszerleget a Samu Mihály iskolába. Második a szintén péterrévei **Gödöllei Bence**, harmadik **Lázár Lea**, a Petőfi Sándor iskola tanulója. Különdíjat kapott a szintén petőfisi **Lukács Szabolcs**.

Hogy mióta mondanak mesét, mikor szerették meg ezt a csodás műfajt, azt maguk a győztesek mesélték el: **Szirbik Zalán**, **Múzsiai Ágnes**, **Gödöllei Bence**, **Koncz Antónió**, **Tallós Kinga**, **Lázár Lea** és **Lukács Szabolcs**.

Zalán: Örülök az első helyezésemnek, büszke lehet rám a tanító néni, Sinkovics Gabriella is. Jövőre ismét megyek a mesemondó versenyre.

Ágnes: Én is örülök e díjnak, a könyvjutalomnak. Kis koromban nekem is sokat mesélt a mamám. Ezt a mesét is ő találta nekem. Már három éve járok erre a vetélkedőre, de jövőre ismét itt leszek. Nagy Dóra tanító néni is biztosan megőrül a sikeremnek.

Ivett: Már óvodás koromban tudtam olvasni, sok mesét elolvastam azóta, s nagyon megszerettem a meséket. Van kedvenc könyvem is: a Bori mesék, a Hetvenhét magyar népmese, és egy vastag meséskönyv, a Magyar népmesék. A tanító néniel, Csernyák Szilviával örülünk a díjnak, meg a könyvjutalomnak: A sárkány bögréjének.

Bence: Nem először jöttem a népmesemondó versenyre, már ötödikes, hatodikos koromban is elvittem a szerleget az iskolámba. Bálint Barbara magyartanár-nővel együtt örülünk a díjnak, a könyvjutalomnak.

Antónió: Én akkor szerettem meg a meséket, amikor óvodás koromban az óvónéni, Kádas Melinda fölolvastott egy mesét. Tévben és USB-ről is szoktam hallgatni meséket, s nekem ez, A só című tetszett meg. Hamar megtanultam, mert teszik. Azért a tanár úr, meg a szüleim is meghallgattak, kijavítottak, ha kellett. Tavaly is én hoztam el az iskolámnak a vándorszerleget, s örülök, hogy az idén is első lettem. A Jó Pajtás olvasóinak üzenem, ha mesét mondanak, éljék bele magukat a mesébe.

Lea: Én választottam ezt a mesét, címe: Szusza. Tetszett, mert humoros. Kis koromban néztem már videón, s nem sokat kellett gyakorolni, mert azóta ismerem. Nem is szóról szóra tanultam meg, hanem a saját szavaimmal mondtam el. Én is örülök a díjnak, meg a könyvjutalomnak.

Kinga: Én is kis korom óta szeretem a népmeséket. Szeretek mesét mondani, mert olyan jó érzés kiállni a közönség elé, s látni az arcukat, hogy tetszik nekik, amit mesélek. Én az interneten találtam a mesét, a Kőleves, meghallgattam, megtetszett, ahogy a színész mondta, hát én is úgy mondtam. No, azért otthon a szüleim is meghallgattak, meg a magyartanár-nő, Magyar Klementina. Jövőre ismét megyek a népmesemondó versenyre.

Szabolcs: A tanár úr ajánlotta, hogy keressék mesét. Az interneten találtam, A félig nyúzott bakkecskét választottam. Tetszik, mert humoros. Én is figyeltem a közönséget, s láttam, hogy tetszik, amit mondok. Örülök a különdíjnak, meg a szép könyvnek.

Koncz Erzsébet

A legidősebb korcsoport boldog nyertesei

Tizenhárom kilométeres gyalogtúra

Gyalogtúrán vettek részt a szabadkai Đuro Salaj iskola tanulói. A Spartak Hegymászó Klub invitálására és szervezésében mintegy százán jöttek össze. Az akcióra Hajdújárás, a Ludasi-tó partján került sor. A diákok 13 kilométert gyalogoltak a festői szépségű tó és a messze földön híres almaültetvények mellett.

Fristek Benyámin, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Sporthét és állatkerti séta

Sporthét volt a szabadkai Đuro Salaj iskolában. Több sportágban is megmérkőztek a tanulók, illetve az osztályok egymással. Volt kiütőcske, röplabda, kézilabda, foci, zumba táncbemutató. A legérdekesebbnek a tanárok–diákok focimeccs bizonyult. Mindenki jól szórakozott.

A Đuro Salaj iskola alsós tanulói a palicsi Állatkertbe látogattak. Az állatorvos munkájával ismerkedtek. Megtekintették a doktor úr rendelőjét és kérdéseket tehettek fel neki. Kiderült, hogy nem is könnyű állatorvosnak lenni az állatkertben.

Stojiljković Andrej, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

GYERMEKHÉT

Ilyen lenne a gyermekhét, ha én szervezném

Ha én szervezném a gyermekhetet, akkor a gyerekeket felmenteném az egész heti tanulástól.

Szerveznék sportvetélkedőket: kötélhúzást, futballt, zsákban ugrálást, futóversenyt. Az ügyességi játékokat sem hagynám ki: rajzversenyt, sakkversenyt, karaokét is szerveznék. Megterveznék egy bulit, ahol a tanárokkal együtt szórakoznánk egy kis üdítő és ropi mellett. Zene is lenne, majd tombolával fejeződne be a buli. Egy napot azzal töltenék, hogy körbesétálnánk Csantavért, majd a cukrászda előtt megpihenünk egy fagyalt mellett. Utolsó napra tennék egy színházi előadást, ahol fellépnének iskolánk táncosai, kórusa, szavalói és zenekara.

Forgó Klaudia, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Gyermekheti gyümölcssaláta

Minden évben más módon emlékezünk meg a gyermekhetről. Idén a tanszíval elhatároztuk, hogy valamilyen finom falatot készítünk. A gyümölcssalátára esett a választásunk, mert izletes, egészséges és könnyen elkészíthető. Nagyon jól sikerült!

A szabadkai J. J. Zmaj iskola 4. c osztályának tudósítói

Gyorsan elfogyott a gyümölcssaláta

Becsüljük meg értékeinket!

A temerini Kókai Imre iskola természetvédői részt vettek az Európai Örökség Napok alkalmából szervezett helybeli rendezvényen. Az Európai Unió 1991-ben indította útjára rendezvénysorozatát Európai Örökség Napok (European Heritage Days) címmel. Minden év szeptemberében rendhagyó módon kerülnek bemutatásra a műemlékek, a helytörténeti, építészeti vagy egyéb közművelődési értékek.

Temerinben a helyi idegenforgalmi szervezet a kastélykert megismerésére invitálta a Petar Kočić és a Kókai Imre iskola természetvédő kisdíákjait.

A Szécsen-kastély történetéről, telepítéséről a könyvtár dolgozói rövid ismertetővel bővítették a tanulók ismereteit. Ezután **Törteli László** mesélt a parkról, azokról az időről, amikor apja, **Törteli Miklós** mellett gyermekként leshette el a kertészkedés tudományát. Végezetül a tanulók kifüggesztették saját készítésű rajzaikat és plakátjaikat, melyekre olyan üzeneteket írtak, amik segíthetnek a park állapotának javítását.

Bárcsak komolyan odafigyeljünk és valóban megbecsüljünk értékeinket!

A Kókai Imre Általános Iskola természetvédői

Osztálytárs

*Anna az osztály esze,
ezért összevesztem vele.
Küldtem neki üzenetet,
adja vissza füzetemet!
Szereti a rendet,
de utálja a csendet.
Van neki egy kívánsága,
ötös legyen a bizonyítványa.
Ennyi volt a kicsi vers,
menj el, Anna, ne neved!*

Kiss István, 6. osztály, József Attila iskola,
Bácskertes/Kupuszina

A krajcár nyomában (Az anya szemszögéből)

„Jól rendelték az Istenek, hogy a szegény ember is tudjon kacagni!” Hogy miről beszélnek? Hát arról, hogy a szegény ember is nevet, amikor sírásra lenne oka. Én is nevetek siralmas, szánni való szegénységünkön.

Szegények vagyunk, mégis sokat kacagunk. A legtöbbit mégis azon a délutánon neveltünk, amikor a hét krajcárt kerestük. Négy krajcárt könnyen megtaláltunk, a többi nehezen akart előkerülni. Hármát leltünk a gépfőokban, egyet az almáriumban, az ötödiket a férjem ruhájában, a hatodikat a saját zsebemben. Közben telt-múlt az idő. Kacagtunk és kerestük a pénzt. Ekkor beállított a koldus. Kinomban és fájdalomamban nevetni kezdtem. Elmeséltem délutánunk történetét, hogy a kisfiammal egész délután a hét krajcárt kerestük, de csak hat lett meg. Olyan dolog történt, amire nem számítottam: a hiányzó hetedik krajcárt a koldustól kaptuk. A hét krajcár végül összegyűlt, vehettem volna rajta szappant, de közben már a bolt is bezárt. Nagy baj a szegénység, de nem szűgyen. Én felülkerekedtem rajta és játékká nemesítettem a pénzkereső munkát, hogy gyermekem ne érezze nyomorúságunkat.

Soha nem gondoltam volna, hogy végül attól fogunk kapni, aki kérni jött. Teljesült a vágyam, és mégsem teljesült.

László Jázmin, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Minden nap öröm volt

Ez a nyár volt életem legrövidebb nyara. Csak jó érzésekkel tudok visszagondolni rá.

Az idén Görögországban nyaraltunk, Toroni városban. Társasággal mentünk, ezért 11 gyerek volt. Rengeteg örömteli napban volt részünk, de a vízi sportok voltak a legizgalmasabbak. Hajtottam Jackit, ami különös élmény volt számomra: a nagy hullámok átszelése és a gyorsaság. Barátaimmal együtt ültünk fel különböző fánkokra és fly fishre, amelyről sokszor vízbe estünk. Mivel mindennap másik strandra utaztunk, felfedezhettük a tenger vízi világát. 3 km-t búvárokodtunk, ahol a tenger mélye tárult elénk, akár egy akvárium. Szébbnél szebb halak és korallok voltak ott. Sok kagylót és csillagot szedtünk, melyeket haza is hoztunk. Az estéket sétával töltöttük a tenger partján a felejthetetlen naplementében.

A 10 nap nagyon gyorsan elmúlt, haza kellett indulni, de minden nap teljes öröm volt számomra.

Balázs Ronald, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Születésnapon

Legutóbb az osztálytársam, Reni születésnapján voltam pár héttel előtte.

Játszóházban tartotta a születésnapot, nem tudom pontosan, mi a neve.

A buli elején sokat játszottam. A tévén különböző játékok voltak, néhányat kipróbáltam és tetszett. Később Reni anyukája mindenkit az emeletre invitált. Amikor felmentem, nem akartam hinni a szememnek: egy csokis szökökutát pillantottam meg. Mellé gumicukorkák pálcikákon voltak. Elvettem egy görögördinnye alakú gumicukrot, belemártottam a csokiba és amikor megkóstoltam... mmmmm, nagyon finom volt! Baracot és szőlőt is mártogattam. A földszinten torta várta a vendégeket. Az is finom volt.

Hamarosan jöttek értünk a szülők, így a bulinak vége lett.

Ivankov Lilla, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Egy nap a jurtában

Egyik reggel a felkelő nap sugara ébresztett.

A többi asszonnal együtt készülődtünk a főzéshez. A férfiak elmentek vadászni. Elvitték a fegyvereket, szíjakat, nyergeket. Mi bőségesen készítettünk ebédet, azt gondoltuk, biztosan nagyon éhesek lesznek. Mindenki csinált valami hasznosat. Volt, aki takarított. A fiatal lányok a bölcst ringatták. Volt, aki a jurta közepén álló tűzhellyel volt megbízva, mert annak állandóan égnie kellett.

Mire a vadászok megjöttek a sok elejtett vaddal, a finom hús is elkészült, és jóízűen elfogyasztották.

Balázs Sandra, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Az én padtársam

*A szeme zöld, mint a mező,
Haja gesztenyés, sűrű, mint az erdő,
Olyan vékony, mint a cérna,
Magassága, mint egy közepes tuja.*

*Érdeklődése igen széleskörű,
Bölcsessége olyan, mint a derű.
Igazi hű barát.
Síráskor megvigasztal.*

Segít elkergetni a szomorúságot.

Ennél jobb padtársat nem is kívánhatok.

Latyák Helga, 6. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse

Egy nyári élmény

Nyáron mindig történik valami jó, valami új. Ilyenkor vannak a táborok, nyaralás a családdal, medencézés stb. Most elmesélem egyik legjobb élményemet.

Soha nem jártam még a Balatonon. A nénékkel Biblia táborba készülünk. A húgom és én nagyon izgatottan vártuk, hogy végre elinduljunk. Amikor odaértünk, alig vártam, hogy kiszálljak az autóból és végre közelebbről láthassam a Balcsit.

A vízbe is belerohantam volna, de sajnos, az hideg volt, mivel az előző napokban eléggé hűvös volt az idő. Aztán lassan fölmelegedett, én pedig, amikor csak tettem, fürdöttem és fürdöttem. A fürdést a Balatonban imádtam, de a játékok, amiket szerveztek, azok is jók voltak.

Sok új barátot szereztem.

Az előadások egy picit uncsik voltak, de azért nem voltak olyan nagyon rosszak. Sajnos, a tábor csak egy hétig tartott, és amikor haza kellett indulni, nagyon letört voltam.

Remélem, jövőre is szerveznek a Balcsira táborot, mert én tuti menni fogok.

Bónis Leona, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Őszi levélhullás

Takács Blanka, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Újból az iskolapadban

Az idei nyár is elmúlt gyorsan, mint más években.

Ez a szünetidő rengeteg élményt rejtgetett számomra. Ahogy közeledett a tanév, egyre nehezebb volt belegondolni, hogy nemsokára korán kell felkelni, és újból tanulni kell. Ebben az évben a hetedik osztályt kezdjük társaimmal. Sok könyvünk és füzetünk van. Mindennap hét órát tartanak nekünk. Lett egy új tantárgyunk is, a kémia. Kaptunk két új tanárt. Fizikából Pletikoszity Tibor, kémiából pedig Hóli Tóth Ugyonka Erika tanárnő tanít minket. A többi tantárgyat a régi tanárok oktatják. Jött egy új osztálytársunk is, az ő neve Engi Dominik. Örömmel fogadtuk társaságunkba. Gyorsan beilleszkedett. Pénteki napon volt szeptember elseje, ekkor még mindenki vidáman ment iskolába, mert szombaton és vasárnap lehetett még pihenni. Az oktatást két részre osztották, mivel az oromhegyesi diákok is az oromi iskolába járnak. A felsősöknek délelőtt van tanítás, az alsósoknak délután. Ahogy telnek a napok, egyre több tanulnivalónk van, és mindannyian csak a pénteki napokat várjuk. Úgy érzem, a hetedik osztály nagyon nehéz lesz, mert sok a tantárgy és rengeteg a házi feladat.

Ebben a tanévben az a célom, hogy teljesítsek mindent, ami tőlem telik. Remélem, ez sikerülni fog!

Kalmár Balázs, 7. osztály, Arany János iskola, Orom

Mozgalmas nyár

Szeretem, ha a tanév alatt is sok az iskolán kívüli elfoglaltságom, aktivitásom, ahogy azt is, ha a nyári szünetidő napjai is mozgalmasan telnek. Az idén is megvalósult mindez.

A nyári szünetidő két és fél hónapjába ezúttal is sikerült beiktatnunk egy kétételes nyaralást, több ottalvós tábort, és napközis foglalkozássorozatot is. Természetesen a lustálkodásra, könnyed kikapcsolódásra is kerítettünk időt, sőt az olvasásra is. Nagyon szeretek néptáncolni és szavalni. Már több éve rendszeresen látogatom nyaranta a Battyú népzenei tábort Zentagunáron és a kishegyési Kátai-tanyán rendezett Szép Szó Műhelyt. A családi nyaralás időpontja kijelölésekor is mindig e két tábor szervezésének idejét vesszük figyelembe. Az idei nyaralásunk helyszínéül Krk szigetét választottuk, ugyanis a horvátországi Malinskára látogattunk. Június végén felkerekedtünk és ahogy Krk szigetét nevezik, a Nap szigetére utaztunk. Azért kapta ezt az elnevezést, mert ezen a szigeten évente mintegy kétezer-ötszáz órán keresztül süt a nap. A nyaralásunk során ez be is igazolódott. A felhőtlen strandolás és napozás mellett a sziget legfontosabb településeit is felkerestük, megnéztük nevezetességeit. Krk város a sziget névadója és egyben legnagyobb városa. Itt található a Frangepánok erődítmény jellegű vára. Jártunk a Biserujka nevezetű cseppkőbarlangban, felkerestük a Vrbnik hegységet, Omišalj városka Dubec elnevezésű parkját, az első századi római kori településmaradványokat. Jártunk több akváriumban, terráriumban, tropikáriumban. Ezeknek az ősöm örült a legjobban. Voltunk még a Punat kikötőben, a Soline-öbölben, de felkerestük Baškát, és a közeli Rijekára is átruccantunk.

Az egyik legérdekesebb kulturális élményem a Baska város mellett talált kőtábla megtekintése volt, amely a horvát nyelv legrégebbi írásos emléke.

Szabó Rebeka, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Akiket legjobban szeretek

Vörös Rebeka, 4. osztály, Kárász Karolina iskola, Horgos

Rend és rendetlenség

Befejeztem a leckeírást és elégedetten hátradőltem a székemben.

Már éppen kiválasztottam a kedvenc zeneszámomat, amikor anyu benyitott a szobámba. Csípőre tett kézzel rám nézett, és parancsoló hangján rám szólt:

– Ha befejezted a tanulást, tedd rendbe a szobádat!

Körbenéztem, hogy mit kell itt pakolni, hiszen minden a helyén van. Az ágyam úgy áll összekuszálva, mint ahogy reggel kibújtam belőle. A ruhám összedobálva, egyik zoknim a szék alatt, a másik az asztal alatt lapul. Az íróasztal csak úgy roskadozik a sok könyv és füzet súlya alatt. Az egyik sarkán nagy halom ceruzahegyezék éktelenkedik. Na és a játékok! Tegnap a kishúgom játszott velük. Kirakó kockák vannak minden felé. Gőzerővel hozzálatok a rendcsináláshoz. Először a könyveimet pakolom el, majd összehajtogatom a ruhámat. A szemeteskosár is gyorsan megtelik. A játékok is a helyükre kerülnek. Amikor befejeztem a munkát, elégedetten néztem körbe. Sokkal szebb és nagyobb lett a szobám.

Megfogadtam, hogy ezentúl mindennap rendet tartok a szobámban, és nem is kell rá anyunak figyelmeztetnie.

Jankovity Maja, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Színjátékos táborban

Tíz nappal az iskola kezdete előtt részt vettem az adai színjátékos táborban.

Hét napon át a színházban találkoztunk. A próbákat Drubina Orsolya tartotta. Orsit nagyon megkedveltem. A napot egy kis játékkal, bemelegítéssel kezdtük, majd a szerepeket külön-külön is, és együtt is gyakoroltunk. Színdarabunk címe „Mi van a Majomplacc alatt?”. A történet a csomótündérről szól, aki lányokat és fiúkat köt össze egy életre, férj és feleségként. A műben én játszottam Panni királynét, aki tévedésből rossz férjet kapott. A történetben persze minden jóra fordul. Úgy gondolom, ez egy nekem való szerep volt. A közönség nagy tapsal díjazta a játékunkat.

Remélem, még sok ilyen szuper táborban tudok részt venni.

Berta Flóra, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A sárga sajt

Hol volt, hol nem volt, a patkány szigeten is túl, volt egy sárga sajt. De ez a sajt nem olyan volt, mint a többi! Ez a legfinomabb, legízletesebb sajt volt az egész világon.

Egyszer egy szegény ember elindult megkeresni, hogy eladja, majd miliókat keresen belőle. Vitt magával 11 pogácsát és egy egérfogót. Miután útnak eredt, találkozott egy rókával:

– Mi járatban vagy, szegény ember? – kérdezi a róka.

– Éppen a világhírű sárga sajtot keresem, nem tudnál segíteni?

– De, ha adsz nekem egy kis ételmezt.

A szegény ember adott neki 3 pogácsát.

– Arra menj – mutatott a róka kelet felé.

– Kösz, róka koma!

A szegény ember tovább ment, majd megéhezett. Leült és megevett 4 pogácsát. Miközben evett, meglátott egy éppen arra közlekedő nyulat.

– Helló! – köszönt a nyuszi.

– Van egy kis répád?

– Sajnos nincs, de van pogácsám – válaszolta a szegény ember, majd adott neki egyet.

– És meg tudnád nekem mondani, hogy merre található a sárga sajt? – kérdezi az ember.

– A patkányszigeten kell túlmenni, ott találsz egy erdőt, menj be az erdőbe, majd keress egy házat – mondta a tapsifüles.

Ment tovább, majd meglátta a patkányszigetet, viszont nem tudott átkelni. Segítségért kiáltott.

– Mi az óhaja, uram? – kérdezi egy hajóbérlős.

– Egy csónak kellene, vagy minimum egy tutaj, hogy átjussak a patkányszigetre.

– Tuját ingyen tud szerezni, ott van!

Magához vett egy tutajt, majd elkezdett úszni vele, eléggé hamar be is ért. Megtalálta az erdőt, amiről a tapsifüles beszélt, a kunyhót is, viszont a sajt nem volt ott. Ellopták! De nem is olyan régen, éppen mielőtt odaért volna, és még látta is azt a patkányt, amelyik elfutott a sajttal. Lerakta az egérfogót, majd megvárta, hogy elkapja. Sikerült! A szegény ember hazament, majd eladta a sajtot, és gazdag lett!

Ma már ezt az embert csak úgy hívjuk, Sajtgazdag.

Körmös Egon, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Mit rejt a tenger?

Több mint száz éve a víz mélyén levő tengeralattjáró roncsaira bukkantak

Cseh búvárok a dél-albániai partok közelében, a Jón-tengerben nagy valószínűséggel megtalálták az egykori osztrák–magyar haditengerészet U16-os tengeralattjárójának roncsait. A jármű 1916. október 16-án süllyedt el, máig sem teljesen tisztázott körülmények között. A búvárokból, történészekből és dokumentaristákból álló csoport évek óta kutatja és dokumentálja a cseh történelemmel összefüggő tengeri eseményeket.

A feltételezett merülőhajó roncsa 60 méteres mélységben fekszik a Jón-tenger fenekén, a dél-albániai Vlora város közelében. A cseh búvároknak elsőként sikerült meglátogatniuk a roncsot, amelyet lefényképeztek, lefilmezték. Pontosan bemérték fekvésének adatait is. A felvételeket azután összehasonlították a rendelkezésükre álló levéltári fényképekkel, leírásokkal, amelyek alapján meg-

állapították: szinte biztosra vehető, hogy az U16-os osztrák–magyar tengeralattjáró roncsairól van szó. Ennek bizonyítását egy következő merüléstől várják.

Az U16-os tengeralattjáróra utal az, hogy közelében a tengerfenéken megtalálták a Nembo olasz torpedóromboló roncsait is. Az egykori összecsapás következtében mindkét hajó elsüllyedt.

Az 1915-ben épített U16-os merülőhajó feladata az Osztrák–Magyar Monarchia tengeri határainak a védelme volt. A monarchia haditen-

gerészete 1915. október 6-án vette át a tengeralattjárót, amely a következő évben kétszer is visszaverte egy francia hadihajó támadását, 1916 októberében azonban nem élte túl az olasz hadihajókkal való összecsapást.

A hozzáférhető forrásokból az derül ki, hogy az osztrák–magyar tengeralattjáró egy nagyjavítás után a parancsnokság által kijelölt helyére tartott, amikor Albánia közelében a Jón-tengeren váratlanul szemben találta magát az olasz Nembo torpedórombolóval és a Bormida hadi tehergőzessel. Az U16-os két torpedót lőtt ki a Nembóra, amely vízimbombával válaszolt. Az összecsapásban mindkét hajó léket kapott. Míg a Nembo azonnal elsüllyedt, az U16-ossal a Bormida végzett, amely speciális acélórával nekiment a sérült tengeralattjárónak. (MTI)

„...Gyermeki fantáziámat különösen a Hold izgatta. Késő estig játszottam az udvaron és megigézve néztem, miként húz el a Hold a templomtorony mögött...”

Született: 1900. július 24-e, Gyulavári

Elhunyt: 1992. október 4-e, Washington

1936 őszétől az Egyesült Iz-zólámpa és Villamossági Rt. kutatólaboratóriumát és a Budapesti Műegyetem Aschner Lipót alapította fizikai tanszékét vezette. Itt, az Egyesült Izzóban érte el alapvető fontosságú eredményeit az ún. Hold visszhang-mérésekkel kapcsolatban. 1948-ban az Egyesült Államokba távozott és a George

Washington Egyetem professzora lett. Ott is folytatta kutatásait és újabb jelentős eredményeket ért el. Rendkívüli pontosságú méréseket végzett a fénysebesség meghatározására, mely alapján a hosszúság egységének új definícióját adták meg. Gyümölcsöző kapcsolatot ápolt Neumann Jánossal, eredményeik kölcsönösen segítették kutatásaikat. A Magyar Tudományos Akadémia 1937-ben levelező, 1945-ben rendes, 1981-ben pedig tiszteleti tagjává választotta. Hamvait szülőhelyén temették el.

HÍRES MAGYAR TUDÓSOK

Bay Zoltán

Találmányai:

Fotoelektron-sokszorozó

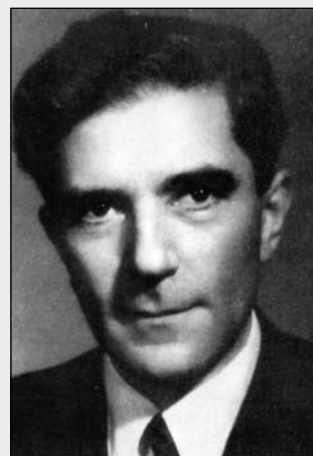
Föld–Hold radar

A méter új definíciója

A Nemzetközi Súly- és Mértékügyi Bizottság 1983 októberében Párizsban tartott konferenciáján szentesítette a Bay Zoltán által javasolt új definíciót:

„1 méter az a távolság, amit a fény légüres térben 1/299 792 458 másodperc alatt befut.”

Nemcsak fizikusok és mérnökök, hanem az iskolás gyerekek is megtanulják azt, amire Bay Zoltán

tanított: a távolságot órával lehet mérni, mert tér és idő egymástól nem függetlenül létezik.

Te is jelentkezhatsz!

Tizenkilencen aluli számítógépes versenye

Magyarországon tizenötödik alkalommal rendezik meg a <19 Szabadfogású Számítógép versenyt, amelyen 19 év alatti magyar fiatalok vehetnek részt egyénileg vagy csapatban. Nevezni lehet bármivel, ami számítógéppel készült: legyen az rajz, animáció, zene, játék, honlap, mobil alkalmazás, robot, saját készítésű szoftver vagy hardver, illetve bármilyen egyéb informatikai megoldás. Eddig versenyeikre közel 6000 pályázat érkezett, beleértve a határon túlról pályázók munkáit is. A verseny arra hívja fel a fiatalok figyelmét, hogy az informatika olyan hasznos és fontos dolog, amivel változtathatnak a világon.

A verseny hívta életre például 2005-ben az *Időkép* projektumot, amely azóta Magyarország egyik vezető meteorológiai szolgáltatása. Számos más előremutató, és valós problémákra választ adó munka is érkezett a versenyre az elmúlt 15 évben. Legyen szó a „kézi erőt” megsokszorozó robotkarról, jelnyelvtanító programról, a hangsebességet mérő eszközzel vagy akár a méhek rajzását figyelő alkalmazásról.

A verseny egyik legfontosabb célja a jövőben is az lesz, hogy ezek a fejlesztések ne maradjanak otthon eldugva, esetleg idővel elfelejtve saját mappákban a számítógépen, vagy a polcon porosodva. A legjobbnak ítélt alkotásokból az Új Budapest Galériában, a Bálna Budapestben rendeznek kiállítást 2017. december 3-a és 2018. január 7-e között.

A pályázók október 16-án éjfélig nevezhetnek és tölthetik fel, vagy küldhetik el postán alkotásaikat. A jelentkezési lap és a további részletek a <http://verseny.c3.hu/2017/honlapon>.

Ha nyakamba akasztom a távcsövet...

Ha nem is rajongunk érte, az őszennek is megvan a saját, utolérhetetlen szépsége. Ezt érzem minden alkalommal, amikor néha gumicsizmában, máskor könnyen öltözve, tornacipőben nyakamba akasztom a távcsövet, és elindulok. A kirándulás szép lehet a szemerkélő őszi esőben éppen úgy, mint amikor kék az ég, és napsugarak táncolnak a búcsúzító, minden napal színesebbé váló leveleken. Igen gazdag a halastavak madárlétele az őszi időszakban. Ha már befejeződött a lehalászás, az iszapos tófenéken és a mélyedésekben csillogó tócsák körül bíbicek, cankók és partfutók keresgélnek, és fehér felhőként sirályok ereszkednek közéjük. A halágy mellett szürke gemek és kócsagok lesik szoborszerű mozdulatlanságban az ott rekedt halakat. A még feltöltött tavakon búbos és kis vöcskök úsznak, távolabb szárcsákat, récéket és nyári ludakat látunk.

Októberben az észak felől érkező vetési ludak és nagy lilikek kisebb-nagyobb csapatai is bebeszállnak a tavakra, hogy igyanak és fürödjenek kedvükre. Érdekes megfigyelni a víz feletti halászsast. Fejét lefelé fordítva lassú szárnycsapásokkal rója egyik kört a másik után. Maga alá figyel, és ha észrevesz valamit, lebegni, szitálni kezd. Ha aztán a megpillantott hal továbbra is a felszín közelében marad, összekapja szárnyait, és előre nyújtott karmokkal csap le rá. Sikeres halfogása, amikor néha félg,

máskor akár egészen alámerül, majd szárnyaival a vizet paskolva már hallal a karmaiban emelkedik ismét a levegőbe, számomra mindig élményt jelent. A halat fejfelé előre tartva viszi egy biztonságos helyen álló tépófa felé.

A hermelin időről időre ágaskodik

A vízparti nádasokból vagy az ott álló fűzfákról még októberben is hallhatjuk a zöld levelibékák brekegését. Ha egyikük megszólal, néha tucatnyian csatlakoznak hozzá. A békácskák a nádszálakon vagy a rekettyefűzek levelein napfürdőznek, köztük néha kávébarnára színeződött példányokat is láthatunk. Ha valaki feléjük közeledik, nagy ugrásokkal vetik magukat levélről levélre.

Előfordul, hogy csak egyik lábukkal kapják el a megcélzott

Halászsas akcióban

levelet, de az ujjakon levő tapadókorongok segítségével lógva maradnak, nem esnek le, és nyomban fel is tornásszák magukat. Aki alkonyat idején jár egy csatorna vagy halastó környékén, vadászni induló rókával vagy hermelinnel találkozhat. Az utóbbi különösen kedveli a vizek környékét, de bundája időszakunkban még a menyétéhez hasonló, tőle csak a mindig fekete farkvége különbözteti meg. Éhesen kutat apró rágcsalók után, időnként felágaskodik, és fehér mellényét mutatja. Aki ügyesen utánozza az egér cincogását, egészen közelre csalhatja. Amikor gyermekkoromban, életemben először pajzsosrákot pillantottam meg egy agyagos pocsolyában, valami ritka, egészen különleges élőlényt sejtettem benne. Nem sokat tévedtem, mert ezek az állatok valóban nagyon érdekes teremtmények. A nyári pajzsosrák meleg szeptem-

beri napokon még megfigyelhető, így megcsodálhatjuk furcsa, áramvonalas, kétoldalt héjjal körülvett alakját. Apró rákokkal, férgekkel és lárvákkal táplálkozik, de a hűvösebb idő beálltával eltűnik.

Sch. E.

Az ősz gyöngye, a körte

Egyik kedvenc őszi gyümölcsünk, a körte, bármily furcsán is hangzik, a rózsafélék családjába tartozik, ráadásul almatermése van. Íze mégis rendkívüli, sajátos, sokak kedvence. Tudjátok-e, hogy kb. 30 főbb fajta, nagyobb alfaja és természetben előforduló hibridje létezik?

Számos ehető gyümölcsű fajta tartozik ide. Az emberiség legalább 3000 éve ismeri, termeszt.

A körte Európa partvidéki és enyhe éghajlatú területein honos, Nyugat-Európától Észak-Afrikáig és Ázsiáig. Közepes méretű fák, 10–17 méter magasra nőnek, gyakran keskeny, magas koronával, némely faj pedig cserje méretű.

Új dinoszauruszfajt találtak Csehországban

ABurianosaurus augustai nevet kapta az a dinoszaurusz, amelynek csontjaira 2003 novemberében bukkantak Csehország középső részén. Megállapították róla, hogy egy eddig ismeretlen fajhoz tartozik. A 94 millió évvel ezelőtt élt állat maradványait Michal Moucka amatőr gyűjtő fedezte fel 14 éve a közép-csehországi Kutná Hora közelében. Moucka egy elhagyott folyó menti bányában egy megkövesedett, mintegy 40 centiméter hosszú csontot talált, amelyet szakértők később a dinoszaurusz bal lábának combcsontjaként azonosítottak. A dinoszaurusz a növényevő ornithomimidák (madárlábúak) alrendjéhez tartozott. A szakemberek szerint egy elszigetelten élő fajról van

szó, amely a mai Csehország és Németország egy része által akkoron alkotott szigeten élt. Ez az egyetlen Burianosaurus augustai egyed. Sehol sem találtak még hasonló dinoszauruszmaradványt. (MTI)

Szamárbőr királyfi

Volt egyszer, hol nem volt, volt egyszer egy király. Annak a királynak nem volt gyermeke. Feleségestül együtt erősen búsultak, hogy már minden boldogságok meglenne, hogyha lenne egy gyermekük, milyen jó lenne. Hát addig mind fohászokdta meg mindent elkövettek, amíg egyszer csak sikerült. Lett egy gyermekük, egy fiúgyermekük. Hát, uram, teremtöm, mikor megmutatták a királynénak, majd elájult, majd belepuszult a bánattól, mert az a gyermek tisztán olyan volt, mind egy kicsi csacsi: szamárbőre volt. Hát erősen búsult a királyné. Azt is mondta, hogy vigyék azonnét, ne is lássa többet. A király gondolkodott, azt mondja:

– Ó kedves feleségem, mégse tegyük ezt. Ha már az Isten nekünk ezt adta, ilyennel áldott meg, felnöveljük, ne dobjuk el magunktól.

– Jaj – azt mondja a királyné –, nekem nem kell.

– Hadd el csak, már ha ezt adta nekünk a jó Isten, maradjunk meg véle, ne dobjuk el.

Na, megmaradtak, s fogadtak mellé dajkát, pesztrát, ajaj, úgy ápolták, minthogyha gyönyörűséges szép fiú lett volna. Hát csakis az volt a hibája, hogy szamárbőre volt, másképpen olyan esze volt, olyan tehetséges volt, meg beszélni is tudott; növekedett, úgy ugrándozott ott a kis csacsi. Hát iskolába is járaták, olvasni is megtanították, mindenre a világon; de aztán megparancsolta a király, hogy az egész palotában s teremben, de sehol a világon egy tükör ne legyen, falon se, se személyzetnél, sehol se, nehogy meglássa vagy egyszer magát, hogy megtudja, ő milyen. Ne keseredjék el az ő drága gyermeke. Hát azt meg is tudták óvni. Nem is látta magát a tükörben. Már egész nagy volt, s még sose tudta, hogy ő milyen. Egyszer csak azt mondja:

– Édesapám szívem, úgy szeretnék megtanulni lantozni, hegedülni. Milyen szépen hegedülnek! Nekem nincs más vágyam – azt mondja –, csak lantozni tanuljak meg.

Hát a király hogyne, annak az egy fiának minden kívánságát teljesítette. Meg is beszélte egy lantmesterrel, hogy tanítsa meg a fiát mindenféle lantozásra, hegedülésre s mindenre.

El is ment Szamárbőr királyfi, de a mester azt mondta, hogy ilyen kezekkel nem tudja majd venni a lantot, mert a húrok elszakadnak. De hát aztán megiscsak a király: hát valahogy, hát így, hát úgy, valamiképpen tanítsa meg.

Nem sokat kellett tanítsák Szamárbőr királyfit; ha a keze olyan is volt, ha akármilyen volt, olyan gyönyörűen megtanult lantozni, hogy nem volt senki emberfia, aki nálánál ügyesebben s szebben tudott volna lantozni.

Hát megvolt mondvá a lantmesternek is, a hegedűsnek is, a mesternek, mindenkinek, hogy tükröt ne tartsanak ott, de valahogy mégsem voltak éppen olyan gondosak, mint a királyi lakásban, s egyszer csak egy tükör elé bukkant a királyfi. Hát belenézett a tükörbe, meglátta magát, elkeseredett rettenetesen. Azt mondta, hogy sem a szülei házához haza nem menyen, sem még azon a környéken sem áll meg, elmenyen világgá. A lantot erősen szerette, a hegedűt s a lantját elvette magához, el is búcsúzott a lantmestertől, s elment világgá.

Hát ment sokáig nagy elkeseredve, akkor már a tóknál, a vizeknél, mindenütt, ahol ment, mindig látta, hogy ő milyen. Túlságosan el volt keseredve. Na, elmenyen úgy, hogy nem is menyen emberek közé. De közben mégis már osztán visszatért. Azt mondta: elmenyen egy városba, egész más helyre, s ott megmarad.

Ott is volt egy király abban a városban. S elmenyen a király kapujába, s nekifogott lantozni, hegedülni. Kinézett a kapus, hát látta, hogy egy kicsi csacsi; rendes csacsi, az veri a lantot. Fut hamar a király elejibe, s jelenti:

– Felséges királyom, itt van egy csacsi; rendes csacsi – azt mondja –, egy szamár, s olyan gyönyörűen hegedül, hogy életünkben ilyent még sose hallottunk.

– Vezessétek ide előmbe – mondja a király.

Na, kinyitja a kapus a kaput:

– Felséges királyomnak parancsára gyere oda fel!

Felmenyen a király-csacsi, a Szamárbőr királyfi, felmenyen a király elejibe. Nem csudálkozott ott se palotán, de semmin sem, csak olyan helyt lakott, de rajta mindenki úgy csodálkozott. A személyzet, mindenki kacagta. Na, már nem esett neki rosszul. Békeveredett a királyi palotába. Hát a királykisasszony és a királyné is erősen csudálkoztak. De hát aztán azon még jobban, hogy beszélő szamár: teljesen rendesen beszél. De hogy rendesen beszél: akármilyen kérdést tettek fel, olyan okos volt, hogy nem tudott jobban senki felelni a kérdésre. Hát ez miféle csacsi lehet?

Azt mondja a király:

– Maradj itt nálunk, itt eszel velünk, itt lakjál velünk.

Mondta, hogy ott marad. De mikor eljött az ebéd ideje, így a király:

– Na, menjél te is oda ki a konyhába a személyzettel ott ebédelj te is. Rendes, jó ebédet kapsz.

– Felséges királyom, oda nem menyek. Megvallom – azt mondja – a királyomnak, felséges királyomnak, hogy én csak királyi asztalnál szoktam ebédelni.

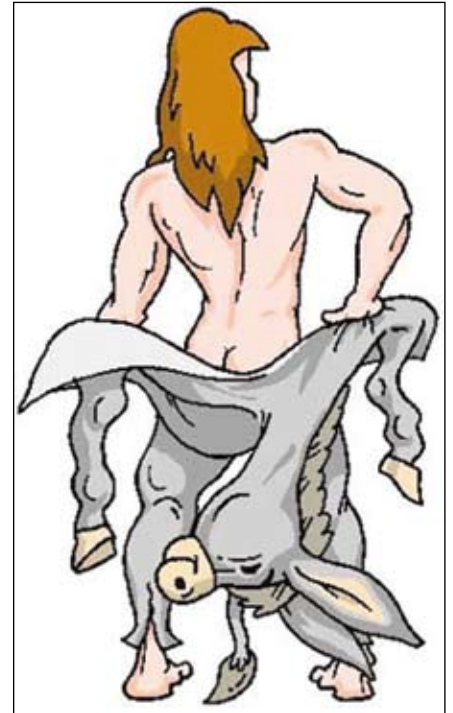
– Na, jól van csacsikám, akkor maradj hát itt velünk.

Éppég a kisasszony mellé húzódott. Na, olyan ügyesen evett, olyan rendesen viselkedett, látszott, hogy ez királyi palotában növekedett. Erősen csudálkozta rajta. A királykisasszony már annyira szeretett vele foglalkozni s vele beszélni, hogy mind csak ott lett volna, ahol Szamárbőr királyfi volt. Mind csak ott ült volna. De már hogy egy hét elteltivel, úgy két hét elteltivel – nem tudom biztosan –, csak elég az hozzá, hogy készülődött, menyen el, hagyja el a királyi palotát. Akkorra már úgy megszokták, hogy kezdték kérni, ne menjen el, maradjon ott velük s ne menjen el. De már ígérte a király fele királyságát, csak maradjon. De hát nem.

– Nem kell nekem a maga királysága, van nekem – azt mondja – elég. Menyek.

– Na, már mindjárt a leányomat kérnéd, akkor itt maradnál.

S akkor a királykisasszony intett egyet Szamárbőr királyfiának, hogy kérje őt. S akkor bátran mondta:

– Igen, felséges királyom, ha nekem adja a leányát, akkor itt maradok.

– Na, kedves leányom, mit szólsz hozzá?

– Azt, hogy maradjon itt, mert elmenyek hozzája.

Hát a király majd megdermedt a leánya szavára, hogy mit mondott a leánya.

– Jól van, leányom, elmész, elmész. Kiszólottam, kiszólottam. Gyere, fiam, itt a kezem nem disznóláb, legyél hát a vejem.

Abban a percben papot hívtak, nagy lakodalmat csaptak, megesküdték.

Na már aztán lakodalom után egy este külön szobába tértek, hogy fekdüjenek le. Hát mikor a királyfiu vetkezik le, hát uram, teremtöm, nemcsak a ruhája jött le – mert azért ruha volt rajta –, teljesen a szamárbőr, teljesen lejött róla, levetette oda. Hát mikor meglátta a királykisasszony, örömben elkezdett kacagni, ölelgette, csókolgatta.

– Jaj, hát én eddig is szerettelek, de most aztán halálosan szeretlek, drága férjem!

Örvendett. Akkor nagy kacagás, akkora nagy beszéd volt, hogy ennek a hallatára benéztek, hogy miféle zsinat van, minek kacag úgy a királykisasszony s minek örven úgy. S meglátták a kulcslyukán, hogy nem szamárbőrben van, le van vetkezve. S futnak hamar a királyhoz és mondják:

– Felséges királyom, hát a királyfi nem szamárbőrben van, rendes, valóságos teremtés, de még milyen gyönyörű! A kulcslyukán át láttuk.

Menyen a király is hamar, megnézte, hogy valóságosan igaz, hát látja ő is.

– Na, nem kell szólni semmit – azt mondja.

Elhagyták, hadd aludjanak el. Lefeküdtek, s elaludtak. S amikor elaludtak, a király bément, s szépen, észrevétlenül ellopta a szamárbőrt. S kivitte az udvarra, s nagy tüzet rakatott alá, elégette.

Reggel, mikor felkelt a királyfi, akar felöltözni, nincs sehol a szamárbőr. Aztán többet nem volt szamár. Így maradt valóságos királyfiúknak, megvolt a palotában a nagy öröm, mert gyönyörű szép volt. Itt a vége.

Douglas Adams Galaxis útikalauz stopposoknak

(részletek)

Lehet, hogy a következő szavak magyarázat-
ra szorulnak, javasolom, kezdj velük az olvasást:

primitív: kezdetleges, elmaradott, ala-
csonyrendű.

intelligens: eszes, okos, értelmes vagy akár
művelt, tanult jelentésben is használatos.

kvarcóra: egy nagyon pontosnak tartott
óratípus.

Előszó

Messze kinn a Galaxis Nyugati Spirálkarjának soha fel nem térképezett, Isten háta mögötti zugában található egy sehol sem jegyzett sárga nap. Durván kilencvenmillió mérföldre tőle kering egy tökéletesen jelentéktelen, kékeszöld bolygócska, melynek majomtól eredő civilizációja oly döbbenetesen primitív, hogy a kvarcórát még mindig pompás dolognak tartja. Ez a bolygó a következő problémával küzd vagy inkább küzdött: az ott élők többsége ideje nagy részében boldogtalan volt. Számos megoldást javasoltak a probléma gyógyítására, ezek azonban többnyire zöld és piros hasú papírok mozgásához kapcsolódtak, ami meglepő, hiszen végül is nem a színes papírok voltak boldogtalanok. Így hát fennmaradt a probléma: jókora tömegek voltak elkeseredve, és sokan közülük nyomorúságosan érezték magukat, még azok is, akiknek volt kvarcórájuk.

Többen mindinkább úgy vélték, hogy kár volt lejönni a fáról. Mások egyenesen azt állították, hogy felmenni is kár volt rá, jobb lett volna, ha ki se bújnak az óceánból. Ám egy csütörtöki napon, csaknem kétezer évvel azután, hogy valakit felszögeztek a fára, mert azt mondta, milyen remek is lenne, ha az emberek a változatosság kedvéért kedvesek volnának egymáshoz,

egy Rickmansdorfi kávéházban magányosan üldögélő lány rájött, hol volt kezdettől fogva a hiba, és hogyan lehetne a világot kellemessé és széppé tenni. A megoldás ezúttal helyes volt, bevált volna, és még csak föl se szögeztek volna senkit sehová. Bármily szomorú is, a leány nem jutott el a telefonig, hogy beszámolhasson valakinek a felfedezéséről, mert egy szörnyen ostoba katasztrófa meggátolta benne, a megoldás így mindörökké elveszett. Ez a történet nem a leányról szól. Ez a történet a szörnyen ostoba katasztrófáról és egynémely következményéről szól.

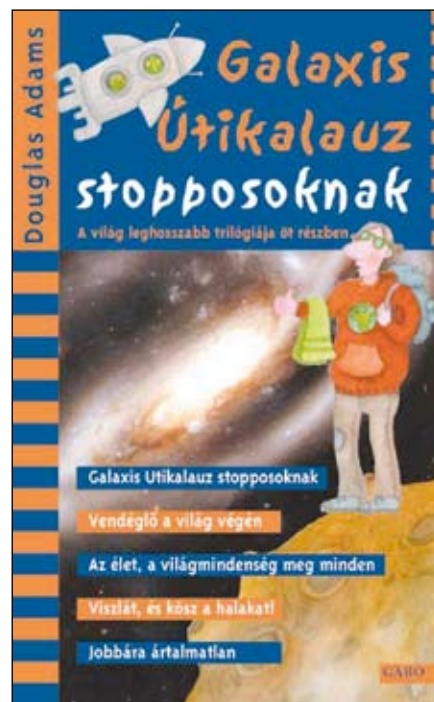
Ez a történet emellett egy könyvről is szól, melynek címe: GALAXIS Útikalauz Stopposoknak. Ez nem földi könyv, sosem adták ki a Földön, és a szörnyű katasztrófát megelőzően egyetlen földlakó se látta vagy hallott róla. A könyv mindazonáltal szerfelett figyelemreméltó.

...
...borítóján a következő szavak láthatók, szép nagy betűkkel szedve: NE ESS PÁNIKBA! Ez a történet, mely a szörnyen ostoba csütörtökről és rendkívüli következményeiről, valamint arról a szövevényes kapcsolatról szól, mely e következményeket összefűzi e figyelemreméltó könyvvel, egyszerűen kezdődik. Ez a történet egy házzal kezdődik.

...

23. fejezet

Fontos és közismert tény, hogy a látszat olykor csal. Például a Földön az ember mindig szentül hitte, hogy intelligensebb a delfinnél, mivel oly sok mindent elért: feltalálta a kereket, New Yorkot, a háborút, egyebeket, mialatt a delfinek csak vidáman lubickoltak. A delfinek ezzel szemben azt hitték, hogy sokkal intelligensebbek az embernél – pontosan a fenti

okok miatt. Érdekes módon a delfinek réges-rég tudták, hogy küszöbön áll a Föld megsemmisítése. Számos hiábavaló erőfeszítést tettek, hogy az emberiséget figyelmeztessék a veszélyre, de kapcsolatteremtési kísérleteiket az emberek mulatságos futball-labda-trükknek meg füttyögő halacszkakodulásnak vették. A delfinek végül is feladták a reményt, és nem sokkal a Vagonok érkezése előtt távoztak a Földről.

A legeslegutolsó delfinüzenetet is félreértelmezték az emberek. Azt hitték, hogy meglepően kimunkált, karikán keresztül végrehajtott kettős hátrabukfencet látnak, miközben a delfinek az Egyesült Államok himnuszát is elfütyülik. Az üzenet valójában ez volt: Viszlát, és még egyszer kösz a halakat! Valójában a Földön csak egy faj volt a delfinekénél is intelligensebb. E faj tagjai idejük nagy részét magatartáskutató laboratóriumokban töltötték, forgókerekük belsejében rohangáltak, és hátrabukfencet elegáns, kifinomult kísérleteket folytattak az emberrel. Az a tény, hogy az ember ezt a kapcsolatot is teljesen félreértelmezte, fontos részét képezte e lények terveinek.

Ne ess pánikba!

A Galaxis útikalauz stopposoknak című könyv egyik legfontosabb tanácsa: Ne ess pánikba! A másik szintén hasonlóan megszívlelendő: Mindig legyen nálad törölköző! Utóbbi miatt minden év május 25-én törölközőnapot tartanak Douglas Adams könyve előtt tisztelegve. Tehát nem akármilyen regényről van itt szó. Valószínűleg túl nagy falat is lenne számodra most elolvasni az egészet, de a részletek segíthetnek kicsit közelebb kerülni hozzá, és talán néhány év múlva eszedbe jut ez a furcsa regény, amelynek egy könyv a főszereplője, és amely akkor indul, amikor a regénybeli Föld elpusztul. Az a Föld, amelyik igencsak hasonlít a miénkhez, és ahol az

emberek szülőkörtségére mutat rá Douglas a delfineken keresztül (is). Jellegetes humorral megírt szövegről van szó, amelyen nem tudunk mindig nevetni. Hiszen egy olyan világot fest le, ahol a kedvességről tanítókat (Jézust) kerekre feszítik, és a boldogságot a pénztől, vagyis a színes hasú papíroktól remélik annak lakói. Vajon magunkra ismerünk/ismertünk? De talán az egyik legkülönösebb és zavarba ejtőbb kérdése a regények a 42-es szám körüli rejtély. Ugyanis a 42 az a szám, amely a végső válasz az életet és a világmindenséget érintő legnagyobb kérdésre. Vagyis lenne ez a válasz, ha a kérdést tudná bárki is.

Mert jó kérdéseket nem könnyű megfogalmazni, még ha a válaszokat ismerjük is...

Jó olvasást és ne feledd: ne ess pánikba (no és mindig legyen nálad törölköző)! ☺

Herédi Károly

Ui: a Facebookon továbbra is megtaláljátok az Iránytűt, aktualitásokkal és hamarosan további érdekességekkel is: <https://www.facebook.com/IranytuJP>

Melyik várost nevezzük a leghűségesebbnek?

Ez a város Sopron, amely Magyarország észak-nyugati részében fekszik. Az I. világháború utáni békeszerződés ugyan Auszriának ítélte Sopront, ám a velencei egyezmény nyomán a lakosság szavazással dönthetett a város jövőjéről. A sorsdöntő napon (1921. december 14-én) Sopronban és a környező nyolc településen tartottak népszavazást, a lakosok úgy döntöttek, hogy Sopron magyar marad. A meghatározó nap emlékét a Tűztorony Fő tér felőli oldalán található Hűségkapu idézi, és rajta az írás: „A nemzet Sopronnak“. A kapu feletti város címerbe bekerült a Civitas Fidelissima (A leghűségesebb város) felirat. 2001-ben a magyar kormány a hűség napjává nyilvánította december 14-ét.

KÉZMŰVESSÉG

Batikolni szövetre, tojásra is lehet

„írni”, „rajzolni”, „festeni”. Lényege, hogy az anyagra festés előtt viaszréteget hordanak fel, amelyet megkeményedés után megtörnek, így a festék a repedéseken keresztül beszivárog az anyagba. A viaszréteg eltávolítása után előtűnik a kész minta. Az egykor igen drágának számító batikolást később egyszerűsítették, és a mintákat nyomással vitték fel az anyag felületére. Ma már olyan módszerek is léteznek batikolt textiliák előállítására, amelyek különösebb szakértelmet sem igényelnek. Az anyag csomózásával, kötözésével, gyűrésével változatos minták, körök, csíkok, hullámok alakíthatók ki. Nemcsak ruhaanyagra batikolhatunk, hanem a húsvéti tojások díszítése is történhet batikolással.

Több ezer éves, ám ma is nagyon népszerű kézművestechnika a textiliák speciális festése, a batikolás, amely valószínűleg Indiából származik. A batik szó jávai eredetű, jelentése

Melyik a leghosszabb szőrű magyar kutya?

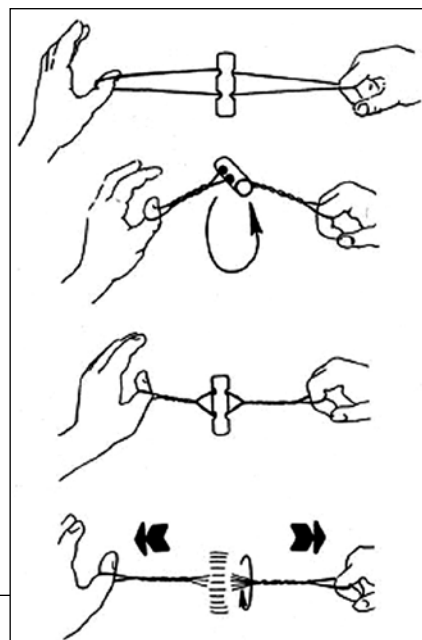

Ez a kutya a komondor. A vándorlások során Belső-Ázsiából hozták magukkal őseink ezt a hosszú, loncsos szőrű, nagy termetű kutyát, amit a nyájak terelésére és őrzésére hasznosítottak. Ősi magyar kutyafajta még a puli és a vizsla is.

Dédapáink játéka

Tudjátok-e, mi a zúgattyú és mi a bűgattyú? Hasonló hangszerek. A zúgattyú esetében egy nagyobb gomba spárgát kell fűzni, a spárgát pedig a gombbal megpörgetni. Ha jól sikerült, magától „húzza-ereszti” a karunkat.

A bűgattyúhoz egy lapos falemezre van szükségünk. Ennek egyik végébe lyukat fúrunk, melyen zsinórt fűzünk keresztül. Megpörgetve a hangszer bűgő hangot ad ki.

Az Atlantisz, az egykor létezett, majd elsüllyedt földrész még ma is a világ egyik legnagyobb rejtélye. Sokan kétségbe vonják, hogy egyáltalán létezett. Sokan mégis azt állítják, hogy hihetünk Platónnak, aki leírta a mesebeli világot.

A híres filozófus időszámításunk előtt 428 és 348 között élt, és a Timaios és Kritiasz című művében írt az Atlantisz nevű hatalmas szigetről, amely méreteinél fogva akár kontinens is lehetett. A hatalmas királyságban fejlett volt a kultúra. Később hódító birodalommá vált, és az istenek parancsára előntötte a tenger. Platón Szolóntól, az athéni államférfitől hallott a földrészről, aki viszont egy egyiptomi paptól szerezte értesüléseit. Ez azt igazolja, hogy a história szájhagyomány útján terjedt és formálódott.

Milyen is volt ez az idilli kontinens?

Platón leírása szerint Atlantisz népe mesésen gazdag volt, és igen nemes. A föld bővelkedett természeti kincsekben, nemesfémekben, drágakövekben csakúgy, mint élelemben. Az emberek műveltek voltak, fejlett technikai vívmányokkal rendelkeztek. Valamennyien Poszeidónnak, a tenger istenének a leszármazottai voltak. Tiszteletére építették az aranytemplomot, amelynek homlokzatát ezüsttel borították. Bent Poszeidón aranyszobra állt, ahogy harci kocsját irányítja, amelyet hat szárnyas ló húz. A templom közelében forró- és hidegvízű forrás táplálta a gyűjtőmedencéket és a fürdőket. A templom mellett állt egy palota és ezeket három víz- és falgyűrű vette körül, ezekből nyílt egy csatorna, amelyen a tengerre lehetett kihajózni. A lovaknak nagy kultusza volt, lóversenypályákat alakítottak ki, lóversenyeket rendeztek. Az uralkodót külön testőrség védte, elit gárdájuknak közvetlenül az akropoliszban, a palota mellett adtak helyet. A hatalmas körgyűrű mögött óriási kikötő működött, örökösen kopácsoltak az ácsok, zajongtak a kereskedők, javították és építették a hajókat, cserélték az árukat. Pezsgett az élet mindenütt.

Máig megválaszolatlan a kérdés: miként érte el ez a nép ezt a fejlettségi fokot, hiszen sok mindenben évszázadokkal megelőzte korát... A történelmi források alapján ugyanis műszakilag jóval fejlettebbek voltak, mint az őket követő civilizációk. Hajózásban megelőzték a földközi-tengeri népeket, a vízvezeték létesítése jóval későbbre tehető, a fürdőkultúra kialakulása

Hol lehetett?

Egyesek az elsüllyedt világot Heraklész oszlopainál, a mai Gibraltári-szoroson túl, a Kanári-szigetek, Madeira térségében képzelik el. Mások inkább a mai görög Szantorini-szigetet vélik Atlantisz maradványának. Ismét mások Brazília őserdeiben keresik nyomait. Az elsüllyedt földrész tehát évszázadok óta izgatja a kutatók, a múlt iránt érdeklődők képzeletét.

Az elsüllyedt világ titka

ugyancsak. Kérdés, hogyan olvastották a rezet, amellyel az épületek falát borították? És persze kérdés az is, hogyan ért véget ez a hihetetlenül fejlett világ? Robbanás, földrengés, szökőár vagy az istenek akarata okozta vesztét? Biztosat nem tudunk.

A mai Antarktis azonos lenne Atlantisszal?

Sokan szentelték idejüket, erejüket és vagyonukat a rejtély megoldásának, az elsüllyedt földrész felkutatásának. 1967-ben egy görög professzor ásatásokat végzett az Égei-tenger egy apró szigetén, Szantorinin, ahol egy nagyváros központjára bukkant. Emeletes házakat is ta-

Bahamáknál, Észak-Bimininél arra lettek figyelmesek, hogy a partok mentén épületek emelkednek ki a vízből.

A bűvárexpedíciók kiderítették, hogy a mederben kőépítmények húzódnak, amelyek hatalmas utakat, falakat, piramisokat, kikötőket formáznak. Így magától kínálkozott a feltételezés, hogy az Atlantiszt itt kell keresni. Egyértelmű bizonyítékot azonban mégsem találtak a feltételezésre. Egy orosz tengerkutató 1979-ben azt állította, hogy a földrészt a Portugália nyugati partjaitól 900 kilométerre fekvő tenger alatti fennsíkon kell keresni. A tengerkutató elmondta, hogy látta a félig leomlott falakat, a gigantikus lépcsősorokat, és szerinte a város

Platón leírásában Atlantisz egy elképesztően gazdag városállam volt, amelyet elnyelt a tenger

lát, amelyek szobáinak falát freskók díszítették. Rögtön megindult a találgatás, de végül kiderült, hogy ez a város Thíra, egy ősi kereskedelmi központ. Az 1960-as években Charles Hapgood amerikai történész rábukkant egy 1531-ből származó térképre, amelyen Antarktis partjait jégmentes szárazföldként tüntetik fel. Persze, rögtön megindult a találgatás és sokan bizonygatták is, hogy a mai Antarktis azonos Atlantisszal. Aztán 1968-ban repülőgépek pilótái a

elrendezése egybevág Platón leírásával. Később felszínre hozott egy márványdarabot is, de a vizsgálatokról már semmi közelebbi nem derült ki. Az Atlantisznak tehát máig nincs megfejtése. Nem tudjuk, hogy legenda vagy valóság volt. Egyet biztosan tudunk, hogy mindig izgatja majd az emberek fantáziáját, és mindig lesznek, akik vállalkoznak a kutatásra, felderítésre, még akkor is, ha maguk sem bíznak a megoldásban. (Tábortűz)

Heraklész oszlopai, azaz a Gibraltári-szoros. Platón szerint a rejtélyes városállam valahol ezen túl, egy óceáni szigeten volt

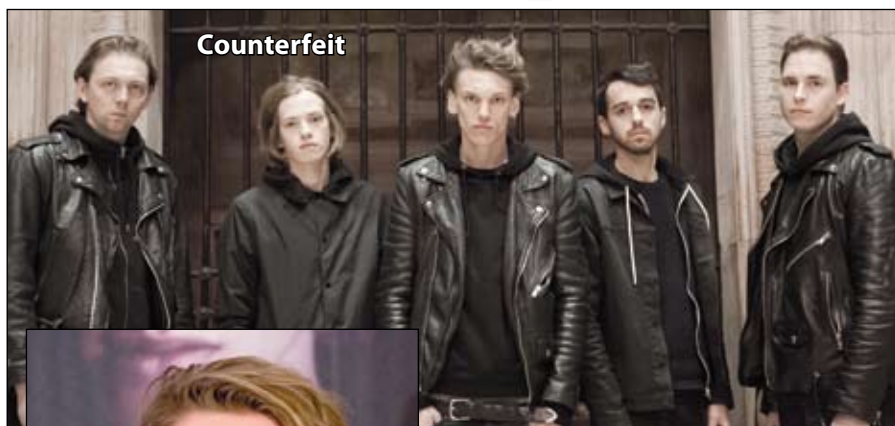
ÚJ EGYÜTTESEK NYOMÁBAN

Counterfeit és Creeper

Az alábbiakban két újnak mondható angol együttesre fókuszálunk, melyek a rockosabb, punkosabb vonalat képviselik és idén adták ki bemutatkozó, debütáló lemezüket.

Színész és frontember

A Counterfeit 2015-ben alakult meg Londonban. Az együttest Jamie Campbell Bower, öccse, Sam Bower, valamint Tristan Marmont, Roland Johnson és Jimmy Craig alkotja. A Counterfeit frontembere, az énekes és gitáros Jamie Campbell Bower nem ismeretlen a sztárvilágban. Modellkedéssel foglalkozott és filmekben is szerepelt. A Tim Burton rendezésében készült Sweeney Todd, a Fleet Street démoni borbély című horrormusicalben megformált szerepével került a köztudatba. Jamie a filmben Anthony Hope-ot alakítja és egy szerelmes dalt is hallhatunk tőle. A színészi pályája itt nem ért véget, az Alkonyat-sorozatban előbukkant a vámpírvezetőség Caius Volturijaként, egy pillanatra láthattuk a Harry Potter és a Halál ereklyéi első részében, majd pedig A végzet ereklyéi – Csontvárosban játszott. Az utóbbi film nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, így nem lett folytatása, de Jamie nem sokáig szomorkodott, hanem megalapította a Counterfeitot. Elvégre a zene korábban is érdekelte, sőt zenei orientáltságú családban nőtt fel, anyja menedzser volt, az apja pedig a világ egyik vezető gitárcégekben dolgozott.

Jamie a Counterfeit előtt a The Darling Buds alternatív csoporttal zenélt, de saját együttesre vágyott, amelyet jobban jellemez a sötétebb, energikusabb hangzás. A Counterfeit három EP után, idén tavasszal jelentette meg első stúdióalbumát Together We Are Stronger címmel, amely remek kritikákat kapott és a rajongók is üdvözölték. Az album címe kapcsán Jamie egy interjúban kifejtette, hogy ez szinte nyilvánvaló volt, hiszen akár a mottójuk is lehetne. Jamie arról is szólt, hogy máris új dalokon dolgozik, de nem tudja, menjen-e tovább azon az úton, amelyiken elindult, vagy próbáljon ki valami újat. Ez nagy dilemmát jelent számára, mert egyrészt nem szeretné korlátozni magát, másrészt viszont maradna ebben a zeneműfajban. Az énekes azonban leszögezte, hogy ha érik is

más zenei hatások, mindig fontosak lesznek számára a dalok mögött húzódó érzelmek. Egy interjúban Jamie azt is mondta, hogy Marilyn Manson nagy rajongója.

Punk és romantika

A Creeper együttes Southamptonban alakult meg 2014-ben. Az eredeti felállást Will Gould, Ian Miles, Sean Scott, Dan Barrott és Sina Nemati alkotta. Utóbbi helyére 2015-ben Oliver Burdett jött és csatlakozott az együtteshez egy női tag, Hannah Greenwood is. Három középlemezt jelentettek meg Creeper, Tha Callous Heart és The Stranger címmel, idén tavasszal pedig kiadták első stúdióalbumukat, az Eternity, In Your Arms-ot, amely remek fogadtatásban részesült úgy a rockzenei kritikusok, mint a rajongók részéről. A Creeper a horror punk együttesek közé sorolják, habár ők nem igazán szeretik a meghatározásokat, hiszen az korlátok közé szorítja a zenéjüket. Az énekes, Will Gould elmondása szerint szabadidejében punk és hardcore koncertekre járt, ezeken ismerkedett meg a többiekkel, mivel pedig Ian-el már tini koruk óta együtt zenélnek, nagyon szerettek volna együttest alapítani. Will egy interjúban arról is szólt, hogy a nyolcvanas évek filmjei és ismert előadók is hatottak a zenéjükre, így például David Bowie és a The Sisters Of Mercy, az albumok tekintetében pedig David Bowie Ziggy Stardust lemeze. Will gyakran hallgatta ezt az albumot és olyankor mindig egy másik világban érezte magát. A Creeper-lemezzel is arra törekedtek, hogy a hallgatójának egyfajta menedéket jelentsen a nehéz napokon. Az énekes egy interjúban beszélt arról is, hogy a punk terén a The Nerve Agent és a Tiger Army zenéje áll közel hozzájuk, de tagadhatatlanul felismerhető a My Chemical Romance és az AFI hatása is. Zenéjüket és fellépéseiket a horror és a romantika, az energikuság és a teatrális megjelenés jellemzi. Nos, valami ilyesmire számítson az, aki rákeres a Creeperre. Willt egyébként a művészetek érdeklik, a Creeper számára egy projektumot és saját jelet is megalkottak.

A karácsonyra készül

Habár még ősz van, Gwen Stefani máris a karácsonyra készül. Akkora lázban ég, hogy még a nyár folyamán bejelentést tett, miszerint a karácsonyi ünnepek alkalmából különlegességet várhatunk tőle. Nem is kellett várni karácsonyig, nemrég ugyanis kiderült, hogy You Make It Feel Like Christmas címmel lemezt készített, amelynek első, beharangozó dalát közzé is tette Santa Baby címmel. A dal valójában Eartha Kitt 1953-as zeneszámaának átdolgozott verziója. Gwen Stefani karácsonyi lemeze nemrég meg is jelent. Az album tizenkét dalt tartalmaz, hat sajátot és ugyanennyi átdolgozást, köztük a Last Christmas, a White Christmas, a Let It Snow-t és a Jingle Bellst. Rádásképp a lemez címadó dalát az énekesnő a kedvesével, Blake Sheltonnal adja elő, akivel a The Voice forgatásán szerettek egymásba két évvel ezelőtt. Blake és Gwen már tavaly is együtt karácsonyoztak, úgy tudni, a kapcsolatuk azóta még komolyabbra fordult, állítólag már a házasság is szóba került.

Ismét visszatér

Amikor Terminátor azt mondja: „I’ll be back”, az nem egy üres ígéret. Harmincöt évvel az első Terminátor-film bemutatása után jön a sorozat hatodik része is a mozikba. Ha tudjuk azt, hogy az első rész 1984-ben mutatták be, világossá válik, hogy egy kicsit azért várni kell a folytatásra, a film készítői ugyanis 2019. július végére tűzték ki az új Terminátor-film premierjét. A címszereplőt természetesen ezúttal is Arnold Schwarzenegger játssza, ezúttal viszont visszatér Linda Hamilton is, akit az első, és az 1991-ben megjelent második részben láthattunk Sarah Connorként. Úgy tudni, hogy az új film forgatókönyvét az első két rész rendezője, James Cameron írja, a rendezője pedig Tim Miller lesz, aki korábban a minden elvárást felülmúló Deadpoolt rendezte.

Justin Timberlake és a Super Bowl

A Super Bowl amerikai futball bajnoki mérkőzése minden évben Ajeles eseménynek, szinte nemzeti ünnepnek számít az Amerikai Egyesült Államokban. A bajnokság rendkívül nézett, épp emiatt nem mindegy, hogy ki szórakoztatja a közönséget a szünetben. Fellépni a Super Bowl félidejében nagy lehetőséget és megtiszteltetést jelent a sztároknak. A soron következő, 52. Super Bowlra február 4-én kerül sor a Minnesota állambeli Minneapolisban. Már gőzerővel folyik a szervezés, és úgy tudni, hogy az idei fő fellépő Justin Timberlake lesz, aki minden bizonnyal vendégeket is hív a show-jába. Nem ez lenne egyébként az első alkalom, hogy Justin Timberlake énekel a Super Bowl-on, sőt hozzá kötődik a legbotrányosabb fellépés. 2004-ben Janet Jacksonnal állt színpadra, és a mai napig sem tudni, hogy készakarva vagy véletlenül, de igencsak pikáns látványnak tette ki a nézőket. Meg is büntették érte a show-t nem elég éberem közvetítő tévéállomást. Az énekes szerint véletlen volt, bocsánatot is kért. Úgy látszik, most egy újabb lehetőséget kap.

Újra együtt dolgoznak

Úgy tudni, hamarosan életrajzi film készül az Amerikai Egyesült Államok 26. elnökéről, Theodore Rooseveltről, akit Leonardo DiCaprio alakít. A film rendezője Martin Scorsese, a forgatókönyvírója pedig Scott Bloom. A történet Roosevelttel magánélete mellett az egykori elnök környezetvédelemben elért eredményeire is fókuszál. Leonardo DiCapriót köztudottan foglalkoztatja a környezetvédelem, és környezetvédelmi aktivistaként tartják számon. Tavaly mutatták be az Özönvíz előtt (Before the Flood) című dokumentumfilmet, amelyet Leonardo DiCaprio forgatott a National Geographicnek. Az éghajlatváltozásról szóló alkotás az elmúlt évek egyik legnézettebb dokumentumfilmje lett, amely kapcsán szintén együtt dolgozott Scorsesével, hiszen mindketten producerként is kivették részüket az elkészítéséből. A színész egyébként érdekelt abban is, hogy a környezetvédelmet megcélzó Captain Planet, A bolygó kapitánya rajzfilmsorozat filmes adaptációt kapjon. DiCaprio és Scorsese már korábban is dolgozott együtt, közös tevékenységükből sikeres alkotások kerültek ki, ezek a New York bandái, az Aviátor, A tégla, a Viharsziget és A Wall Street farkasa.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol

e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Jelige: „Őszike”

Kedves Bizi!

Hetedikes lány vagyok, és nagyon boldogtalan! A nyáron sokat voltunk együtt az egyik barátom volt fiújával, akibe én szerelmes lettem. Az a gondom, hogy nem tudom, mit csináljak, mert én úgy látom, hogy a barátom még mindig szereti. Nem szeretnék fájdalmat okozni neki, a fiú viszont nagyon tetszik. Amikor találkozunk, mindig néz rám. Beszélgetni is szoktunk. Ő a szomszédos osztályba jár. Kérlek, segíts! Mit tegyek?

Válasz:

Kedves Őszike!

Ha hiszed, ha nem, kevés az olyan tini, de felnőtt is, aki elgondolkodik azon, hogy mit is érez a másik ember. Úgy látom, nagy a beleérző képességed, és ez jó dolog. És az is a jó dolgok közé tartozik, hogy fontos számodra a barátod, attól függetlenül, hogy mennyire közeli a számodra. Véleményem szerint a barátod örülhet, hogy te vagy a barátja! Ha úgy mélyebben belegondolunk, három dolgot is megtehetsz. Először is, elbeszélgethetsz a barátoddal, és megkérdezheted tőle, hogy még mindig szerelmes-e a fiúba. Azt is kipuhathatod nála, hogy mi a véleménye arról, ha a fiú valaki mással kezdene el járni. Attól függően, hogy mi lesz a válasza, te is tovább tervezheted a lépéseidet. A második opció, hogy nem érdeklődsz, nem puhatolódzol, ha összejön a dolog és a fiú is akarja, elkezdsz vele járni. Harmadik lehetőség, hogy úgy döntesz, ejted a fiút és igyekszel elfelejteni, közben egy jó nagyot szenvedsz. Akárhogy fordítom is a dolgot, ez a legkellemtlenebb lehetőség! Én az első opcióra tippelnék, vagyis hogy miután megtudtad a barátod érzelmeit, mérlegeled, hogy mi az, ami ellene és mi az, ami mellette szól annak, hogy folytasd a fiúval a barátságot. És ha alkalmad lesz rá, járni is vele. Persze a játékban az is benne van mint lehetőség, hogy a barátod – bár tagadja, hogy bármit is érezne a fiú iránt és áldását adja arra, hogy a fiú másokkal is járjon –, ha kiderül, hogy a fiú mégis továbblépett, és éppen rólad van szó, elhidegül tőled. Az is lehetséges, hogy nagyon gyorsan rájössz: ez a fiú, már nem is olyan vonzó a számodra, és egy másik fiú dobogtatja meg a szívedet.

Jelige: „LOVE”

Kedves Bizalmas sorok!

Rendszeresen olvasom a rovatot a Jó Pajtásban. Nyolcadikos vagyok és járok egy 1 évvel idősebb fiúval. Vele kapcsolatos a problémám is. Némrégiben még úgy gondoltam, hogy örökké tartó szerelem a miénk. De van már egy-két hete, hogy rengeteget veszekszünk, méghozzá hülyeségek miatt. Csak akkor jó köztünk az összhang, amikor társasággal vagyunk, de ha kettesben maradunk, rögtön hajba kapunk, és ez már elviselhetetlen! Nem tudom, mi történt, hisz olyan jól megvoltunk eddig. Szeretem, de mintha nem az a régi lenne, már nem olyan figyelmes, van, hogy durván leráz, vagy nem válaszol a hívásaimra. Mi történhetett? Már arra gondoltam, hogy van valaki más, aki tetszik neki. Vagy rám unt? Jó ötlet lenne felajánlani neki, hogy tartsunk szünetet? Mit tegyek?

Válasz:

Ha idősebbek lennétek vagy házások, azt tudnám ajánlani, hogy forduljatok párkapcsolati tanácsadóval foglalkozó szakemberhez. De ti erre túl fiatalok vagytok, és serdülők. Gyors változásokon mentek keresztül, változnak az igényeitek, elvárásaitok, tapasztalatot szerzettetek stb., és mindaz, amit megéltetek, és ami körülvett benneteket, nyomot hagy rajtatok és bennetek. Megváltozott a viselkedésetek, mások már az elvárásaitok, más lett az érdeklődési körötök, jobban megismertétek egymást, és vannak dolgok, amik megfelelnek a másiknak, vannak viszont, amik nem. És a ti korotokra az is jellemző, hogy a szerelmi kapcsolatok nem tartanak örökké. Ti az életetek kezdetén vagytok, még csak most kóstoltatok bele a párkapcsolatba, tapasztalatlanok vagytok. Valószínűleg az is jelen van, hogy gyorsan beleuntok a dolgokba, unalmassá válik az, ha sokat együtt vagytok. De az is megtörténik, hogy úgy gondolja a fiú, most már nem kell befektetni a kapcsolatotokba, nem kell ápolni azt, hisz „megszerez-

tétek” a másikat, a tiétek. Pedig minden viszonyt, szerelmet vagy barátságot, érzelmet gondozni, ápolni kell, oda kell figyelni a másik érzelmeire, igényeire, ráérezni arra, hogy mire is van a másiknak szüksége. Az is lehetséges, hogy a fiú már nem vonzódik hozzád, már más tetszik neki. Vagy az együtt töltött idő rádöbbenette, hogy inkább csak barátkozna veled. Tudnod kell, hogy ha a járásban szünetet hirdettek, az általában nem szokott folytatódni, megszakad. Ezért inkább próbáld letisztázni a fiúval, hogy folytatjátok-e a kapcsolatot. Szóval, beszélj meg el vele arról, hogy mi az, ami számára már „nem jó”, és te is mondd meg, mi zavar, utána pedig döntsétek el, hogyan tovább.

Jelige: „Pöttyös Panni”

Kedves Bizi!

Hatodikos lány vagyok, aki beleszeretett az egyik osztálytársába. Nagyon helyes, menő srác, igazi „frajer”. Az osztályom fele szerelmes belé, és nagyon látszik, hogy csak azért szeretik, mert olyan helyes fiú. Vannak lányok, akik nem tudják, mit is akarnak, egy kicsit őt, aztán meg valaki mást szeretnek. Én még nem mondtam meg neki, hogy mit érzek iránta. Azt hiszem, hogy nem is fogom neki megmondani, mert bármikor történne is ez, félek, ki fog csúfolni. Már sokszor megírtam neki az üzenetet, bekopogtattam az SMS-t a telefonomba, de aztán kitöröltem, a cédulát meg eldobtam. Mit gondolsz, jó lenne-e az, ha az üzenetemet a táskájába dugnám, vagy beletenném titokban a füzetébe? Mit tegyek? Csak rá tudok gondolni!

Válasz:

Úgy látom, hogy hosszú ideje foglalkozol azzal, hogyan is mondhatnád meg a fiúnak, mit érzel, és mindig elillan a bátorságod. Ez teljesen normális dolog nemcsak tizenéveseknél, hanem felnőtteknél is! Nincs olyan ember, aki valamilyen mértékben ne félne a kudarctól, különösen akkor, ha nincs elég tapasztalata. Nem kell mindig és minden áron kitarulkozni, őszintén, hangosan elmondani valakinek, hogy mit érzünk iránta, különösen akkor, ha nem látjuk biztosan, hogy a másik fél is hasonlóan érez-e. Segíthet ebben a helyzetben az, ha más módon mutatjuk meg a másiknak, hogy számunkra különleges, más, mint a többiek. Ezt a viselkedésünkkel, a tetteinkkel mutathatjuk meg. Hogyan lehet ezt megmutatni? Úgy, hogy követjük a tekintetünkkel, a közelében vagyunk, rámosolygunk, köszönünk neki, ha találkozunk stb. Mielőtt az érzelmeidet szóban is megfogalmaznád, jó megfigyelni, hogy hogyan reagál a jeleidre: örül-e neki, ő is visszanéz-e, nem megy el tőled, ha a közelében vagy stb. Az is megtörténhet, hogy elutasítja a közeledésedet, vagy éppen közömbösen viselkedik irántad.

Tisztázd azért le magadnak, hogy miért is vonzó neked ez a fiú, nem tartozol-e te is azok csoportjába, akik azért érdeklődnek iránta, mert menő fiú az osztályban?! De ez se okozzon számodra gondot, mert ez is normális dolog, hisz általában a másik emberrel a külseje, a fizikai kinézése az, ami felkelti figyelmünket, az tetszik meg előbb, és csak utána kezdjük megismerni a belső értékeit, tulajdonságait, hogy megfelelnek-e annak, amit elképzeltünk róla.

Ha az derülne ki, hogy közömbös, vagy elutasító veled, ne búsulj sokáig, ne csüggedj, hisz a kezdeti rossz érzés után azt veszed majd észre, hogy nem is látod már olyan kedvesnek és helyesnek, és vannak nála helyesebbek, kedvesebbek, olyanok, akiknek te is tetszel.

Hagyj, dühös vagyok!

Ilyenkor mit csinálsz? Kiabálsz, csapkodsz vagy inkább bosszút állsz? A harag fontos érzés és természetes is, de sokszor kerülhetünk kellemetlen helyzetbe, ha nem tudunk uralkodni magunkon. A visszafojtott érzésekkel – bármilyen furcsa – magadnak árthatasz a legtöbbet: megfájdulhat a fejed, csúnya lesz a bőröd, görcsölhet a gyomrod. Ezért fontos, hogy megtanuld felismerni és tudatosítani a különböző érzéseidet, és megtanulj olvasni másokéban is! Ez persze sokaknak nem könnyű, láthatod, hogy a felnőttek közül is kevesen tudják.

Néhány lehetséges mód a feltörő indulatok megszelídítésére: 1. Ismerd fel, hogy most dühös vagy! 2. Figyeld magad kívülről: milyen a hangod, erős vagy gyenge, milyen szavakat használsz, hogyan gesztikulálsz, hogyan változik a tartásod, az arcod színe? 3. Mit szeretnél ezzel elérni? Hogy figyeljenek jobban rád? Hogy hagyjanak békén? Hogy az legyen, amit te akarsz? 4. Ha felis-

mered az igazi célod, próbáld azt megfogalmazni! Ahelyett, hogy azt mondd: Utálom, ha bejössz a szobámba, kipróbálhatnád ezt: Most egyedül szeretnék lenni! Vagy: Ne mondd meg, hogy mit csináljak! helyett ezt: Szeretném megcsinálni úgy, ahogy elképzel-

tem, és majd szólok, ha kell a segítségem! 5. Sokaknak használ, ha a dühüket valamilyen mozgással, sportolással vezetik le. Ez elég ahhoz, hogy ne kiabálj valakivel, aki felbosszantott, hanem higgadtan beszélj meg vele a dolgot.

TESZT

Anyagias vagy?

Szerinted számít, hogy kinek milyen telefonja, autója, háza van?

Vagy ezek csak azoknak fontosak, akik a gazdagságukkal akarnak henegetni?

1. Milyen napszemüveg védi a szemed?

- a) Egyszerű a kínaiból. (1 pont)
- b) Jó minőségű, UV-filteres. (2 pont)
- c) Csakis márkás. (3 pont)

2. Mit irigyelsz a legjobb barátnődben?

- a) A drága cuccait. (3 pont)
- b) A családját, nagyon kedvesek és barátságosak. (1 pont)
- c) A suliját. (2 pont)

3. Nem hiszed el, hogy a barátnődnek még nincs...

- a) ...egy menő pasija. (3 pont)
- b) ...iPodja, hisz már mindenkinek van. (1 pont)
- c) ...modern farmerja. (2 pont)

4. A srácok, akik randira hívnak, leginkább...

- a) ...nagymenők. (3 pont)
- b) ...illedelmesek, intelligensek és barátságosak. (1 pont)
- c) ...szórakoztatóak. (2 pont)

5. Szakítás részedről akkor következik be, ha...

- a) ...a barátod lemarad a divatban. (2 pont)
- b) ...hazugságon kapod. (1 pont)
- c) ...nem veszi meg a cuccot, amit kinéztél magadnak. (3 pont)

6. Elromlott a mobilod. Mivel helyettesíted?

- a) Régi, családi óriásméretűvel. (1 pont)
- b) Egy olcsóbb régivel, de legalább a sajátommal. (2 pont)
- c) Azonnal kikönyörgök egy újat. (3 pont)

7. Egy lakatlan szigetre mit vinnél magaddal?

- a) Egy drága bikinit. (3 pont)
- b) A legjobb barátnőmet. (1 pont)
- c) A mobilomat. (2 pont)

Értékelés

7–11 pont

A pénz számodra az utolsó, amire gondolsz. Lehet hogy van, lehet, hogy nincs, de vásárláskor inkább a barátaidat viszed magaddal, mintsem a pénztárcád. Inkább örülsz az embereknek, akikkel együtt vagy. A vásárlás nem fontos számodra, nyugodtan megvagy nélküle is.

12–16 pont

Nem sok választ el az ész nélküli vásárlástól, de valami mégis mindig visszatart. Néha elkap a vásárlási kedv, és pénztárcádat kiüríted néhány lányos cuccért, kozmetikáért. Súlyos vásárlási láz azonban nem fenyeget.

17–21 pont

Ha nem Paris Hiltonnak hívnak, akkor biztosan valamelyik barátnője vagy. Mobilnal a kezeden alszol, és az ajtódon valószínűleg valamelyik óriásüzlet térképe van. A vásárlás nélküli nap számodra kész katasztrófa. Kicsit fogd vissza magad!

Egy vállon hordod a táskád? Vigyázz, veszélyes!

Napjainkban nagyon népszerűek a hátizsákok a diákok körében, viszont gyakran az egyik vállukon hordják a táskájukat. Vajon mennyire ártanak ezzel maguknak?

Nem elég csak az egyik pánt

Szakértők már többször is utaltak rá, hogy egyáltalán nem elegendő csak az egyik vállpánt használata, különösen akkor, ha a táska nehéz, vagyis a súlya nagyobb testsúlyunk 10–15%-ánál. Ha ekkora súlyt helyezünk az egyik vállunkra, akkor nagyon megerőltetjük az izmainkat. Mindkét vállpánt használatát azért javasolt, mert ezek segítségével a táska súlyát el lehet osztani a két vállon és a hát egészén, ami összességében kisebb megterhelést jelent a testnek. A hátizsákviselés általában a tinédzser évekre jellemző, ekkor viszont a nap nagy részében a vállunkon van a táska. Ezzel csupán csak annyi a probléma, hogy ebben az életkorban a testünk még növekszik és fejlődik. Ennek következtében könnyebben sérülhetünk, ha nem vagyunk teljes tudatában annak, amit csinálunk. A jó hír viszont az, hogy ez szintén az az életkor, amikor elkezdünk érdeklődni a testünk iránt, és egyre tudatosabbá válunk, így jobban odafigyelünk a testünkre, mint amikor kisebbek voltunk. Ha pedig az érdeklődés mellett megfelelő információk is társulnak, akkor sokat tanulhatunk.

Ha mégsem szeretnéd mindkét válladon hordani a táskádat

Ha mégsem tudod elfogadni azt, hogy mindkét válladon viseld a hátizságot, akkor itt

van néhány tipp, amelyeket követve kevesebb kárt okozol magadnak:

Ürítsd ki a táskádat rendszeresen! Minden este szánj a táskád átböngészésére és kiürítésére néhány percet, és csak azt tedd vissza a helyére, amire biztosan szükséged lesz a következő nap is. A dologban az a legnagyobb pozitívum, hogy a rendszeres ellenőrzéssel egy idő után pontosan tudni fogod, hogy mi hol található a zsákodban, és tudatosan fogsz majd pakolni bele, aszerint, hogy mire lehet majd szükséged.

Cserélgess a táska helyét a válladon! Rendszeresen vedd át a másik válladra a táskádat, így elkerülheted a gerincferdülést és a hátfájást.

Figyelj a tested jelzéseire! Ha azt érzed, hogy fáj a nyakad vagy a hátad, vagy ha a karodban érzel fájdalmat, akkor ezzel azt üzeni a tested, hogy túl nagy terhet kell cipelnie.

Ne törődj azzal, hogy mi a menő! Akár egyedül vagy, akár a barátaiddal, viseld két vállon a táskádat, és ne törődj azzal, ha valaki strébernek néz, hiszen te tudod, hogy ezt az egészségedért teszed.

A mai ember számára a hajnak nemcsak védő funkciója van, hanem társadalmi és esztétikai szerepe is. Mivel feltűnő helyen van, meghatározza a megjelenésünket is, a frizuránk tükrözi a személyiségünket, a hajunk ápoltsága pedig a személyes higiéniánk fokára utal. A különféle kozmetikai cégek hirdetéseiből sok mindent megtudhattunk a hajunkról, olyasmit is, amire nem is gondoltunk volna. Ebben a kis összeállításban is biztosan mindenki talál valami újdonságot.

Tudtad-e, hogy:

- A haj alvás közben és nyáron nő a leggyorsabban.
- A két nem közül meglepő, de a férfiak haja nő gyorsabban, az ő szervezetükben ugyanis kevesebb az ösztrogén, ami gátolja a haj növekedését.
- Ha sosem vágnák le, akkor egy általában 4–7 évig élő hajszál maximum 107 centiméterre nőne meg, mielőtt kihullana.
- Tévhit, hogy a haj gyorsabban nő attól, ha gyakran vágatjuk.

Amit biztos nem tudtál a hajadról

- A haj a benne lévő pigmentek elhalálózása miatt őszül meg. Őszülni ráadásul nemcsak az idősebbek, hanem a fiatalok is szoktak: genetikai tulajdonságok befolyásolják ezt is, így minden további nélkül elképzelhető, hogy valaki a húszas éveitől őszüljön.
- Naponta átlagosan 100 szál haját veszítünk el.
- Tudományos vizsgálatok igazolják, hogy a haj legalább olyan erős, mint az alumínium.

- Egy átlagos copf 99 embernyi súlyt képes megtartani.
- Gyakori tévhit, hogy a töredezett hajvégeken lehet javítani: csak az olló segít rajtuk.
- A nedves haj sokkal sérülékenyebb, mint a száraz.
- Bár a hajhullásnak számos szervi oka is lehet, a leggyakoribb oknak mégsem a betegségek számítanak, hanem a stressz. Egy nehéz időszak közben szó szerint „kihullik a hajunk”.

Miért fontos az újrahasznosítás?

ÚJRAHASZNOSÍTHATÓ TERMÉKEK

- műanyag
- alumínium
- üveg
- műanyag zacskó
- műanyag evőeszköz
- hungarocell
- polisztirol
- tejes és üdítős dobozok
- újságok, magazinok
- szórólapok
- papír
- karton

ismét felhasználni ahelyett, hogy a szemétként landolna.

Újrahasznosítható termékek

Meg fogsz lepődni, mennyi dolgot lehet újrahasznosítani! Ne feledd: minden, újrahasznosításra kerülő terméknek tisztának és száraznak kell lennie, és amennyire lehet, csoportosítani kell őket.

Íme, egyebek között mit lehet újrahasznosítani: alumínium, üveg, műanyag zacskó, műanyag evőeszköz, tejes és üdítős dobozok, újságok, mindenféle más papír.

Ritka újrahasznosítás

Van a háztartási hulladéknak egy kis része, melyet nem tudsz megfelelően az újrahasznosító üzemnek odaadni (pl. mobilok, számítógépek, billentyűzetek, elemek stb.). Ez még nem jelenti azt, hogy dobdd bele az első kukába. Ez a hulladék is felhasználható lesz, hiszen léteznek speciális hulladékot újrahasznosító üzemek is.

Megelőzés

Nem csupán az újrahasznosítással tudunk tenni környezetünkért! Például igyekezz csökkenteni a környezetben lévő, nehezen lebomló csomagolóanyagok, a nejlonzacskók mennyiségét, helyettük inkább használj papírtáskát! Ha még nem kezdted el, itt a lehetőség az áttérésre! Hamarosan családod és közvetlen környezeted is alkalmazkodni fog. Sok szerencsét!

A háztartási hulladék, amit folyamatosan termelünk, hatalmas mértékben szennyezi környezetünket. Nem is gondolnánk, hogy nagy részét újra lehet hasznosítani, pedig így van.

Mi is az újrahasznosítás?

Az újrahasznosítás az a folyamat, amikor a hulladékot összegyűjtik, és újra használha-

tó dolgot készítenek belőle. Két fajtája van, az egyik a zárt láncú hasznosítás. Ekkor a hulladékból ugyanazt a terméket állítják elő újra és újra. A másik a nyílt láncú.

Ekkor a hulladékot valamilyen más termékben használják fel. Nem számít, hogy mi készül újrahasznosított anyagokból, az a fontos, hogy már használt terméket tudunk

CSINÁLD MAGAD!

Malacpersely

Ezentúl az üres palackot sem kell kidobnod, készíts belőle perselyt!

Amire szükséged lesz: – műanyag palack, rózsaszínű kartonpapír, olló, ragasztó, két dugó a lábaknak, rózsaszín festék, drót.

Elkészítése

Először is vágj ki rózsaszín kartonból egy olyan széles és hosszú csíkot, amely teljesen beborítja a flakon egyenes részét (fontos, hogy karton kell hozzá), pár ponton pötytyöld meg pillanatragasztóval (hobbiragasztó is jó), és ragaszd rá. Szintén a rózsaszín kartonból vágj ki két fülformát, az alsó részén hagyd egy picit hosszabbra, hogy rá tudd ragasztani a palackra, majd ragassz rá fehér papírból két kisebb háromszöget. A flakon kupakját rózsaszín festékkel ferd be. Vágj ketté két borosdugót, és ezeket is ferd be rózsaszínre. A bedobónyílás kivágásához kérd egy felnőtt segítségét! Egy sniccerrel, metszőkéssel nagyon óvatosan kell kivágni a nyílást. A fülek csikáljára tegy egy pötyty ragasztót, és csúsztasd be a rózsaszín karton alá. Végül fejezd be a malackát: tekerd vissza az orrát, és fekete alkoholos filccel tegyél rá két pötytyöt. A szemet fehér kartonból vágd ki, ragaszd fel és feketével ferd meg, majd a szempillákat is rajzold fel a flakonra. Pillanatragasztóval ragaszd fel a négy dugólábat, végül egy zseniliadrótot tekerj fel egy tollra a spirálsalak elérése végett, és ragaszd fel a flakon végére. Máris kezdheted gyűjteni az aprópénzt!

REJTVÉNY

1	2	3	4		5	6	7	8		
9				☀	10				☀	
11				12				☀	13	
	☀		☀	14		☀	15	16		
17	18		☀	19						
20			☀	21		☀	22			
23		☀	24			25		☀		☀
26		27			☀		☀	28		☀
GY										DRA

Keresztrejtvény

Este van. A szünyogmama így csitítja a nyafogó kicsinyeit:

- ...
(A folytatást megtalálod a rejtvényben.)

Vízszintes sorok: 1. A poén első része, 9. Fogkrémárka, 10. Állatot ellát, 11. Átnézi az újságot, 13. Ki szerbül, 14. Omszk folyója, 15. A régész teszi, 17. Vadászó egynemű betűi, 19. Vak ember, 20. Pirana páratlan betűi, 21. Gion Nándor, 22. Bagdad a fővárosa, 23. Éjjél előtt, 24. Hangjegy, 26. Te is az vagy, 28. Május eleje.

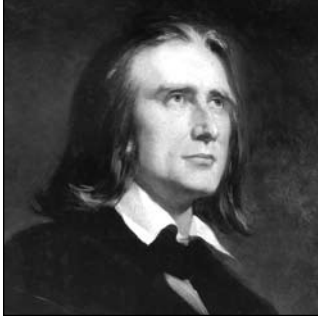
Függőleges sorok: 1. A poén befejező része, 2. Bácskai helység, 3. Magyar város, 4. Rossz szerbül, 5. Az ember bőrében levő festékanyag, 6. Női név, 7. Női név, 8. Atmoszféra, 12. Hangszer, 13. Spanyolország északkeleti tartományának lakója, 16. Latyak, 18. Óraszerkezet, 24. Közép-európai Kupa, 25. Száját tágra nyit, 27. Hangtalan bűn, 28. Tegnap után.

Betűrejtvények

1	MA D	2	O A	3	A K RÉ	4	O ETT
---	---------	---	--------	---	-----------	---	----------

Skandináv rejtvény (27.)

Rejtvényünkben egy híres magyar zeneszerző nevét és három művének címét rejtettük el.

	BEJRÚT A FŐVÁROSA	AROMA	HA ANGOLUL	EGER ELEJE	FERLIBETŰI	99	NAGY-MAMÁM
	50	LÉLEGZET NÉPIESEN	FÉL ÖT		HOMÁLYOSAN LÁTSZIK	NORD	
	1						
	BŰZA EGYNEMŰI	SZOMBAT ELEJE	HÁROM OLASZUL	FÜSTKÓD	KIS PATAK SZAMÁR-BESZÉD	ELME	GY
KÉFIR VÉGE			SZ	SZ		ÉJFÉL ELŐTT	
						ITTRIUM	
KÓSZÁL	SZ	TÁJÉKOZTAT			ÉVSZAK		
	BOKA BETŰI	OMSZK FOLYÓJA			SÓLYOM LÁSZLÓ		
			MELO PÁROSAI ILYEN TALAJ IS VAN	SULI		MISTER	
						BELGRÁDI HETILAP	
SZÉKES-EGYHÁZ		...-NÉL (ÉK. H.)		GRAMM	NEMZETSEG (ÉK. H.)		NÉVELŐ
KIS AMÁLIA		KÖTŐSZÓ		A MŰLT IDŐ JELE	FESZÍTŐ-ESZKÖZ		RUGÓ EGYNEMŰI
	500	FRANCIA-ORSZÁG	SZÁMNÉV		ÉSZAK	EME	SUGÁR
	1000		EGY		ÓDON		PÍR BETŰI (ÉK. H.)
							OLASZ-ORSZÁG
			SZ				

Megfejtések: Keresztrejtvény: - HA SZÉPEN ALSZOTOK, HOLNAP MEGVŰNK A STRANDRA, Betűrejtvények: 1. DRÁMA, 2. OPERA, 3. KABARÉ, 4. OPERETT, Skandináv rejtvény: LISZT FERENC, MAGYAR RAPSZÓDIÁK, MEFISZTÓ-KERINGŐ, FAUSZT-SZIMFÓNIA

Miért szeretjük a szénsavas italokat?

Bár köztudott a Coca-Cola egészségkárosító hatása, mégis úgy tűnik, sokakat nem zavar. A Pepsi és a Coca-Cola az egyik legnépszerűbb ital szerte a világon a tizenévesek körében. Becslések szerint a fiúk 74 és a lányok 65%-a iszik naponta egy pohárral. Ezek a szénsavas italok elárasztották a piacot, és ha nem fogyasztod, szinte nem érezheted magad menőnek.

Egy kis nyelvészkedés

A szénsavas üdítőt Vajdaságban gyakran *gazírozott*nak, sőt *gázos*nak nevezik. Nos, ezek a helytelen kifejezések a szerb *gazirani* sok mintájára kerültek a nyelvünkbe. Helyesen tehát az üdítőital **szénsavas**. A gázt pedig hagyjuk inkább más alkalomra.

Ugyanakkor az egészségügyi szakemberek óva intenek a szénsavas italok fogyasztásától. Veszélyesnek, maró hatásúnak tartják felnőttek esetében is, nem hogy gyerekfogyasztóknál. Bár-hogy is, érdemes mértékletességre törekedni, akkor is, ha ezek az italok közkedveltek lettek szerte a világon, kicsik és nagyok körében egyaránt!

Miért káros?

Tudnod kell, hogy függőséget okoz a bennünk lévő koffein. Szinte az összes szénsavas ital káros, hisz mind tartalmaz szervezetroncsoló anyago-

Jó az íze, mégis káros? Mi az?

kat. A foszforsav az egyik legnagyobb bűnös az összes közül, hisz kalciumot von el csontjainkból. Minden egyes szénsavas üdítő rohamosan csökkenti a vér oxigénszintjét! Ezek miatt károsak az egészségre. A light változat cukormentes ugyan, ám az édesítőszer hosszú távú fogyasztásának következményei egyelőre nem tisztáztak.

Tudod-e, hogyan készülnek a szénsavas italok?

Ha szénsavas üdítőről beszélünk, szénsavas vízre gondolunk különböző adalékanyagokkal. De valójában miből is készül? Szénsavas vízből, fruktózkukorica-szirupból, mesterséges ízfokozókból és cukorból. Érdekes, de a szénsavas vízben lévő cukor adja meg a szóda pezsgését. Ha több a cukor, kevesebb a pezsgés. Ha kevesebb a cukor, akkor pezseg, de csak egy rövid ideig. Ez történik, ha nincs cukor a szódában. Ekkor ugyanis csak a szén-dioxid szabadul fel, és ezért tart rövid ideig.

Miért robban fel az összerázott kóla?

A gyerekek imádják ezzel bosszantani a felnőtteket. Biztos veled is megtörtént már. De valójában mi is áll ennek hátterében?

Ezek az italok szénsavas vízből állnak, azaz szén-dioxidot tartalmaznak. Amikor lezárják a palackokat, apró sziszegést lehet hallani. Ez azért van, mert az üres helyeket szén-dioxiddal töltik ki, hogy ne szökjön el a palackból, nyomás alá helyezik. Amikor összerázzuk az üdítőt, a széndioxid már nem a palack tetején van, hanem ahol helyet talál magának, apró buborékokat kialakítva. A gáz mindig arra törekszik, hogy kitörjön, de ahhoz, hogy kitörjön, nagyobb nyomást kell kifejtenie, hisz át kell magát verekednie a folyadékon is. Az ital rázásakor a gáz folyamatosan egyre nagyobb nyomást fejt ki, s amikor kinyitják a palackot, egy apró robbanással azonnal a felszínre tör. Minél tovább rázod a kólát, annál nagyobb robban! Széles szájú palackokkal viszont nem fog sikerülni. Ez azért van, mert a gáznak nagyobb a rendelkezésére álló tere, így könnyebben kiszökik, a robbanás pedig kisebb lesz.

A Coca-Cola mindig sokat adott a reklámozásra. Figyeld meg majd például karácsony előtt, milyen fondorlatosan igyekeznek rávenni bennünket a tévés reklámokban az ital fogyasztására

Mire használható a kóla?

Az eredetileg orvosi célból készített gyógynövényes ital az 1800-as évek vége óta egyeduralgó az üdítők terén. Bár ivását cukortartalma miatt nem érdemes túlzásba vinni, a háztartási teendők végzésekor veszélytelen és hűsöget társ.

Rozsdaoldó

Ha több kisméretű tárgyat szeretnél megszabadítani a korrózió okozta szennyeződéstől, érdemes egy üveg kólát beszerezned a mérgező tisztítószer helyett. Az üdítőital összetevői kíméletesen marják le a rozsda részecskéit.

Ablaktisztító

Főleg az autó üvegfelületein használ, ahol makacs szennyeződés tud összegyűlni. Egy doboznyi mennyiséget önts a szélvédőre, majd nedves szivaccsal vagy ruhával töröld le! Fontos, hogy az anyag vizes legyen, különben a kóla ragadós maradványokat hagy az üvegen.

Csípésekre

A kólában lévő hatóanyagok gyorsan semlegesítik a csípések okozta bőrirritációt. A hatás medúza hagyta nyom esetén a leglátványosabb, de persze rovarok esetén is jó hasznát veheted. Egyszerűen öntsd a bőrfelületre!

Mosogatáshoz

A fazekak és serpenyők alján levakarhatatlannak tűnő fekete kosz gyűlik össze egy idő után. Nem kell azonban óráig sikálni az edényeket, ha kólát öntesz beléjük, és egy órára beteszed őket az alacsony hőfokon előmelegített sütőbe.

Robbanáshoz

Világszerte nagy népszerűségnek örvend a „kólába Mentos” legenda, miszerint a mentolos cukorka üdítőbe dobva valóságosan felrobban. Vannak, akik azt állítják, több méter magasra is lövellhet az ital. Ha kísérletezel, légy óvatos! A szobában viszont még véletlenül se próbáld ki, mert takarítás lesz a vége.

Tényleg robban!

Kerek ház

- Miért van a rablónak kerek háza?
- ???
- Hogy a rendőr ne tudja sarokba szorítani!

Csiga

Turista házaspár betér egy vidéki kisvendéglőbe.

- Mit gondolsz, milyen lehet itt a csiga?
- kérdezi a feleség.
- Erre a szomszéd asztaltól átszól valaki:
- Pincérnek van öltözve, asszonyom.

Oviban

Zolika az óvó nénihez:

- Óvó néni, segíts felhúzni a csizmámat?
- Persze, Zolika, ülj le.
- Az óvó néni próbálja felhúzni a csizmát, de sehogyan sem megy. Végül nagy nehezen ráérszakolja.

- Óvó néni, ez a csizma fordítva van rajtam. Óvó néni lerángatja, kezdi az egészet előlről. Valahogy csak sikerül újból.

- Óvó néni, ez a csizma nem az enyém. Óvó néni már nagyon ideges. Lerántja a csizmát.

- Akkor melyikben jöttél reggel?
- Hát ebben - mutat Zolika ugyanarra a csizmára.

- Akkor miért nem a tiéd???

- Mert a bátyámé, csak ő kinötte. Óvó néni visszahúzza újból a csizmát.
- Vedd fel a kesztyűd és a sapkád, Zolika!
- Nem tudom.
- Miért???

- Mert benne van a csizmában.

Vadászat

A vadásztársaság visszatér a vadászlakba. Egyikük izgatottan néz körül:

- Senki sem hiányzik?
- Nem - hangzik a megnyugtató válasz.
- A vadász felsóhajt:
- Akkor jó, úgy látszik, valóban szarvast löttem!

Egy alternatív univerzumban...

Asztalfoglalás

- Jó estét kívánok, egy asztalt szeretnék foglaltatni hétfőre.
- Értem uram. És hány főre?
- Most mondtam, hogy hét főre...

Bíróságon

- Vádlott, próbáljon végre más ember lenni!
- Én megpróbáltam bíró úr, de akkor meg három évet kaptam okirat-hamisításért.

Holdkóros

- Ön holdkóros?
- Igen.
- Ha már éjszaka úgyis ott jár a háztetőn, javítsa meg a tévéantennánkat!

Rekord

Az élsportolót eszméletlen állapotban szállítják kórházba. Amikor magához tér, éppen a látát méri.

- Lázás vagyok? - kérdi a nővértől.
- Igen.
- Mennyi?
- 39,7.
- És mennyi a világcsúcs?

Névváltoztatás

Bemegy az indián a hivatalba:

- Szeretném megváltoztatni a nevem.
- Miért?
- Mert hosszú.
- Mi a maga neve?
- Messzeszálló Színaranynyilvessző Mely Mindig Célba Talál.
- És mire szeretné megváltoztatni?
- Zutty.

Százéves

Egy kisvárosban híre kelt, hogy Pista bácsi a 100. születésnapját ünnepli. Mindenki megdicséri, hogy a kora ellenére milyen friss és fiatalos. Kérdezik az ismerősök, hogy mi a titka.

- Tudják, már 75 éves házások vagyunk a feleségemmel - meséli az öreg.
- Még az elején megegyeztünk, hogy ha összekapunk valamin, és kiderül, hogy kinek nem volt igaza, akkor az elmegy és tesz egy nagy sétát. Hát, ez az oka, hogy közel 75 éve minden áldott nap sétálok egyet a jó levegőn.

Készülődés

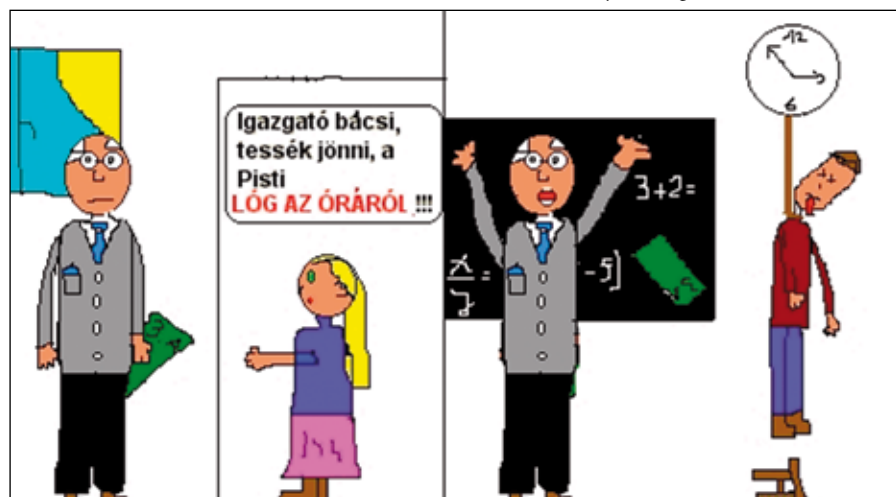
Kovácsék színházba mennek. Éppen beülnek az autóba, amikor az asszony ránéz a férjére:

- Te Józsi! Hát te nem borotválkoztál?
- De hiszen megborotválkoztam!
- Mikor?
- Amikor elkezdted készülni.

Játék a szavakkal

Mit tegyen a paraszt, ha nincsen földje?
- Vessen magára!

Mit csinál az asztronauta, ha szomjas?
- Űrkatat ás.

FOGÁS KÉRDÉSEK

Veszélyes pók

A hálósobánkban van egy pók, amely éjjel indul vadászatra és halálos a csípése. Hogyan rendezzük be a hálósobánkat úgy, hogy kényelmesen, normális körülmények között lehessen aludni benne, s a pók ne tudjon megcsípni alvás közben?

(Megjéjtés: Az ágy lábait vízret tartalmazó edényekbe állítjuk, így a vízret tartalmazó kis csatornákat erőstünk. Ezekről fentől sem tud az ágy fölé egy ernyőt erőstünk, amelynek a szélétre körben szintén a vízret tartalmazó kis csatornákat erőstünk. Ezekről fentől sem tud sikeresen leereszkedni a pók az ágyunkra.)

Megállt az óra

Amikor az alvó éjjel felébredt és megnézte az óráját, az három órát mutatott, de állt. Felhúzta az órát, és ismét elaludt. Reggel arra ébredt fel, hogy a közeli toronyóra éppen hetet üt. Az ő órája ekkor hat órát mutatott. Hánykor ébredt fel éjjel?

(Megoldás: négykor)

Turisták

Egy 100 főből álló turistacsoport külföldre utazott. Közülük tízen sem franciául, sem németül nem tudtak. 75-en tudtak németül, 83-an tudtak franciául. Hány turista beszélt mindkét idegen nyelvet?

(Megoldás: Tehát 90-en vannak, akik beszélnek egyáltalán idegen nyelvet. Ebből 15 nem beszél németül, 7 pedig nem beszél franciául. Így hát 68 ember használja mindkét nyelvet.)

Két különbség van a két kép között. Keresd meg!

(Segítség: az alsó képen a bal oldali ajtó feletti bolttven teljes a zöld csík,

amíg a felső képen csak félíg látható, ezenkívül az alsó képen a jobb oldali szlopfon sima a csík, míg a felső képen minitázott.)

Tudod-e?

- * Az ember közvetlen őstét cro-magnoni (ejtsd: kromanyoni) ősembernek hívjuk.
- * A cro-magnoni ősember az utolsó jégkorszak végén, 35 000–12 000 évvel ezelőtt élt.
- * A cro-magnoniak vadásztak, halásztak, diót, magvakat és bogyókat gyűjtöttek, barlangban laktak.
- * Fegyvereik csontból és kovaköböl készültek.

Kínos helyesírási hibák

szerviz – minden utcasarkon díszeleg legalább egy „szerviz” felirat – pedig a szerviz i-vel írható, nem pedig í-vel. Nincs köze a vízhez.

dicséret – hosszan szoktuk ejteni a dicséret i-jét, ezért gyakori, hogy a diákok (és a felnőttek) i-vel írják a dicséretet.

nyitvatartás – az akadémiai helyesírási szabályzat 12. kiadásának megjelenése óta teljes a tanácstalanság, de a helyes forma a nyitvatartás.

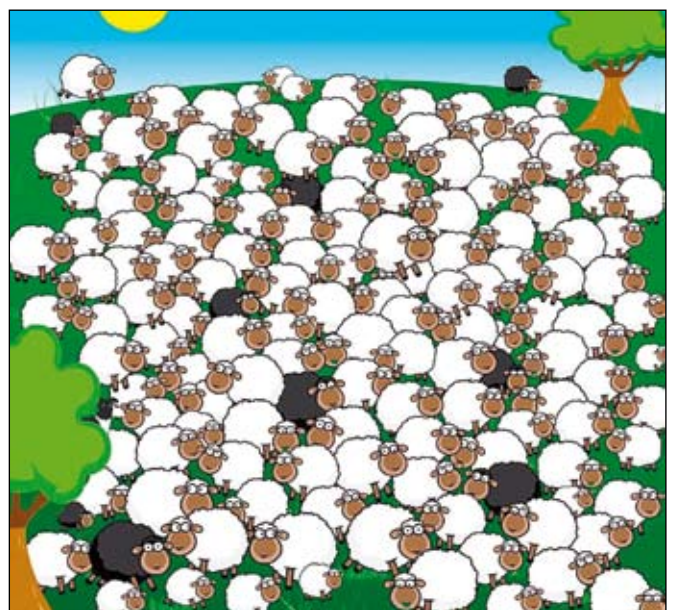
Duna-part – rémálmainkban se jöjjenek elő azok a röpdolgozatok, amelyekkel a földrajzi neveket kérték számon a tanárok? A leggyakoribb hiba talán a Dunapart és a Duna part – pedig ezt kötőjellel kell írni: Duna-part.

muszaj – még felnőtteknél is előfordul, hogy rosszul írják. A helyes alak: muszaj.

el akartam mondani – az egyik leggyakoribb hiba, hogy az igekötőt nem ahhoz az igéhez kapcsolják, amelyhez tartozik: az el akartam mondani helytelen, az el akartam mondani (elmondani az eredeti ige) helyes.

Mariann-nak – kifejezetten csúnya leírva, pedig ez a helyes alak.

New York-i – Nem new yorki, nem New yorki, hanem New York-i. Az ok: a többemű tulajdonnevek írásmódját akkor is megőrizzzük, ha toldalék kerül a végére.

Találd meg a sok bárány között a kutyust!

(Segítség: a far lomboja körül szert a nyájat őző eb.)

Újvidéki elsősök a szerkesztőségünkben

Jól kezdődött a múlt hét a Jó Pajtás és a Mézeskalács szerkesztőségében, minthogy kedves látogatók érkeztek hozzánk. Kevesen voltak, de bár többen lettek volna! Kiadóházunkat az újvidéki Petőfi Sándor és József Attila iskola legfiatalabb tanulói, azaz elsősai tisztelték meg látogatásukkal, amivel nagy örömet szereztek nekünk. Kiderült, hogy ismerik a Mézeskalácsot, de a Jó Pajtást is, noha ismeretszerzésükben még a betűvetésnél tartanak. Öten a József Attila iskolából és tizenegyen a Petőfi Sándor iskolából érkeztek, **Juhász Valéria** és **Bálizs Magdolna** tanítónők vezetésével. Kiadóházunkat körbejárva különösen érdekesnek bizonyult számukra a nyomda, ahol épp a Mézeskalács októberi számát nyomtatták. Kaptak is belőle valamennyien.

Fotó: Nagy Magdolna

Érdekesnek bizonyult a tördelőprogram, melyet a számítógépen Buzás Mihály grafikai szerkesztőnk mutatott be a kíváncsiskodóknak

Az elsősök egy-egy jegyzetömbbel a kezükben búcsút intettek a Magyar Szó-háznak

Valósággal potyogtak a Mézeskalácsok a nyomdagépből

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Ideai 25. lapszámunkban egy autó műszerfalát mutattuk meg nektek. A képről nem volt lehetetlen rájönni, mely autógyártó járgányáról van szó. Attól tartottunk, hogy inkább a fiúknak kedveztünk a kérdéssel, de a lányok gyorsan ráncáfoztak.

A helyes válasz a Tesla volt. Több olvasónk közül a szerencse a szajáni Borsi Balázsra, a Móra Károly iskola negyedikesére mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

E heti nyereménykérdésünk sem fog nagyobb fejtörést okozni. Mint látjátok a felvételeken, őszi fordult az idő, a templomtorny mégis nyitott, a szél kedvére táncolhat benne.

Nem fejezték volna be az építkezést? Vagy épp ilyenre tervezték? Egyáltalán hol található? Reméljük, sokan tudják a válaszokat, ám mi csak arra vagyunk kíváncsiak: mely helységben található ez a templom. Ha tudjátok a választ, akár bővebb fejtegetésbe is bocsátkozhattok.

Várjuk megfejtéseket, amit küldjeteek mielőbb a címünkre, legkésőbb 2017. október 18-áig! Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

70 éves a Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
- Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak beföldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs